

ELŐFIZETÉS
HETEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
VIHAR:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2,5 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 157.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916. Főszerkesztő
Stauber József. Vasárnap, május 14.

Visszavert olasz támadások.

Budapest, május 13. (Hivatalos.)
 A főhadiszállás jelenti:

Orosz- és délkeleti hadszíntér:
 A helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

A Monte-San Michele északi lejtőjén csapataink több támadást visszavertek. Az olaszok súlyos veszteségeket szenvedtek. Egyébként különös esemény nem volt. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Összeomlott francia támadások.

Berlin, május 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az Argonnok és a Maas között egyes helyeken élénk kézigránát harcok voltak. Az ellenségnek arra irányuló kísérletei, hogy avocourti-melancourti erdőkben tért nyerjen, meghiúsultak. A Mort-Hommétől dél-nyugatra egy ellenséges éjjeli támadás gyalogságunk tüzeben összeomlott. A Maas keleti partján, a franciák, az Ablain erdőtől nyugatra fekvő kőhánya ellen intézett balul sikerült támadásuk alkalmával jelentékeny veszteséget szenvedtek. Egy német harci repülő az erdő felett (Laoutól dél-nyugatra) egy ellenséges kétfedelűt lelőtt. Armentierestől dél-keletre védőágyunk május tizenegyedikén lelőttek egy angol repülőgépet és azt megsemmisítették.

Keleti hadszíntér:

Selburg vasúti állomástól északra a röviddel ezelőtt elfoglalt árkok ellen intézett orosz támadási kísérletet tüzérségünk csirájában eltojította. Több mint száz orosz esett el.

Balkán hadszíntér:

Nincs jelentékeny esemény. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, május 13. (Hivatalos.) A főhadiszállás közli május 12-én:

Irak-front: Nem volt változás.

Kaukázus-front: Az ellenség, amelyet a Csaruktól délre lévő szakaszból kiszorítottunk, régi állásaitól hat-tizenkét kilométernyire keletre itt-ott meg tudott állani. Jobbszárnyon két zászlóaljjal ellentámadást kísérelt

meg, hogy visszafoglalja régi állásait, de veszteségeivel visszavertük. Az arovonal többi szakaszán nem volt harc. Egy május 11-én Keusten-sziget vizeiben megjelent torpedózsúot tüzérségünk távozásra kényszerített.

Jegyzések a fronton és azon innét.

Arad, május 13.

(A tábori postára.) A fedezék bejáratára, irod, cégtáblát festettél, ezzel a szöveggel: *Bank- és váltóüzlet az Isonzohoz.* A története ennek, hogy az öreg, (annyi köztudomásu, hogy ez a rangfokozat hadi nyelven az alvezredet jelenti) kiadta a hadikölcsönjegyzés ügyet neked, mint volt bankhivatalnoknak (mikor volt az, népfelkelő főnadragy ur!) és te mindjárt berendezkedtel ehhez és kiírtad: „Jegyzések a hadikölcsönre a legelőnyösebb feltételek mellett elfogadtnak a főváltás hivatalos órái alatt.” Sok szerencsét kívánunk ehhez a bankhoz, a mely a legönzettebb ilyen vállalat a hazában. Nagyon helyes: ha a budapesti nagybankok zsirüzlettel, cukorüzlettel, tűzüzlettel, sertéshizlalással, nuskivittel, heringbehozattal, rizsközpontosítással és kávéelosztással, szóval ilyen, a pénzügyi szakmába vágó művellettel foglalkoznak, legyén legalább a fronton egy igazi hamisítatlan bank. Magyarország kétezer pénzügye után a kétezerjededik, — de semmiesetre se a legfőlölségesebb.

A nyilvánosságának kellett átadni ezt a bankot, hogy megtudják belőle az itthon levők a megtudni valókat. Hogy a míg itthon akadnak, akik a hadikölcsön-ügyet egyszerűen unalmasnak találják, ti, a fronton, a tűzvonalban, a harctéren, megbecsülhetetlen áldozataitok mellé a hadikölcsön-jegyzéssel foglalkoztok, irodát csináltok és rábeszéltek, magyarázok és lelkesítetek a hadikölcsönért. Senkinek se lenne több jogcíme, mint nektek, azt mondani: „többet, mint mi, senki se ad a háborúért, a győzelemért; még hadikölcsönt is adjunk?” És közületek egy se mondja ezt és egy se sokallja a pénzbeli áldozatot, — pedig ti igazán nem tudjátok, hogy a magatok számára lesz-e kedvező tőkebefektetés az a pénz, a mellyel jegyeztek?

Es idehaza — ugy-e jobb lenne ezt meg se írni? Idehaza vannak gazdagok és gazdagabbak, a kiknek

élte nemcsak a háborus veszedelmektől, de a háborus gondoktól is ment, a kiknek a háboru csak bő termést, jó üzletet, nagy árakat és hallatlan hasznokat hozott, akik ha nem röstelnék és ha nem vágnának már a béke esztendőiben élvezni a megkeresett vagyont és tőkét, talán azért imádkoznának, hogy a háboru valahogy hamar ne érjen véget, legalább addig ne, amíg az árakat még egy kicsit kihasználják, vagy amíg a folyó üzletet le nem bonyolítják, — akik számára nem kellett külön bankirodát szervezni és akik még se találják meg az utat, az időt és az alkalmat a hadikölcsön jegyzéshez! Vagy ha igen, azt olyan szegényesen teszik, — mintha az állam, a haza szivesség-kölcsönért pumpolná meg őket. Mit fognak ezek gondolni, ha az Isonzó-menti bank- és váltóüzletről, a tűzvonalból jött és a tűzvonalba menő hadikölcsönjegyzőkről olvasnak. Közöld, légy szives a jegyzések listáját, ha még oly szerény: hadd számítsa ki az itthon levő, a háborut meg nem kóstolt, a háboruból meggazdagodott, vagy még dusabbá hizott, hogy a ti összegeitekhez arányítva neki, mennyit kell jegyezni, ha valamennyire meg akarja az igazságosságot közelíteni?

A ti jegyzéseitek legbecsesebb számai, vagy ezrei lesznek a negyedik hadikölcsön milliárdjának: de ennek a becses résznek adják meg, bővítsék ki a kereteit a gazdagok nagy aranyu jegyzesei. Jöjjön köze mind, a ki meg emaradt es ott lehetne. Gondolják meg: elviselheti-e a lovagiaság, hogy a katona mindent adjon, vért, életet és hadikölcsönt — a polgárok közül pedig akadjon, a ki csak kapjon és kapjon és azzal se érje be. Legalább egy kevesse billentsék le az egyenlőtlenységnek ezt a mérlegét. Még kilenc napjuk van erre: nos, keljenek versenyre az Isonzó-menti Bank es Váltó-üzlet hadikölcsön jegyzéseivel!

Száz nő tünt el Cinkotáról.

(Nyomozás a községhezán.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 13.

Mint a hivatalos vizsgálat megállapította, csaknem százra rug a közeli években Cinkotáról és környékéről eltűnt nők száma. Joggal érdeklődhetünk ezek után, hogy a hatóság mi-féle rendszer alapján kezeli az eltűntek ügyét. A cinkotai községhezán a következőket állapítottuk meg:

Cinkota község maga tart fön bejelentő hivatalt, mely a községhezán egyik kis szobájában működik egy rendőrőrmester vezetésével. A rendőrség is a község tartja fenn néhány rendőrrel. Eltűnések alkalmával az eljárás az, hogy az eltűntet a községhezán bejelentik. A rendőrség felveszi, a főjegyző átviszi a gödöllői járás szolgabírójához, aki viszont a Budapesten megjelenő Rendőri Közlönyt kéri fel az eltűnt adatainak közlésételvével. De mire az megtörténik, a legjobb esetben is eltelik néhány hét. A Rendőri Közlönyben való megjelenés után, ha valaki véstetlenül jelentkezik a adatot ad az eltűntől, akkor tovább nyomoznak az ügyben. Megkeresik a csendőrséget is és ezzel együtt dolgoznak a maguk szegényes nyomozó apparátusával. Legtöbbször azonban a Rendőri Közlönyben való kihirdetésre senki sem jelentkezik. Ez esetben a rendőrség és csendőrség további lépést nem tesz. Az egy két hónap alatt szépen elalszik. Az eltűntre hónapok múltán legfeljebb csak a hozzátartozói emlékeznek.

A nyomozásnak egyik legérdekesebb helye a község főjegyzőjének előszobája, mely már reggel 7 órától kezdve késő estig zsutolva van a vizsgálat során beidéztet telekkel. Legnagyobb részük asszony és leány. Huszka Gyula főjegyző és Tarnay másodjegyző szobáiban tolnak a kihallgatások. Érdekes vidéki típusok ülnek ebben a kis előszobában, mely most vasuti váróteremhez hasonlít. Kiseb öregedő, kisvárosias kisasszony, a fején dísztalan fekete kalap. A házasságszédalgó bádoggossal ő is jegyben járt. Egy tótos kiejtéssel beszélő, szokosnyás, természet gödöllői parasztaasszony, aki folyton siránkozik, hogy reggel óta vár és már este van, otthon nincs, aki a maiacoknak enni adjon. Egy nagybaszú szabómester, aki unalmában elmeséli, hogy Kiss, mielőtt bevonult, azt mondta neki:

— No, mester ur, ha vége lesz a háborúnak, maga fogja nekem a vőlegényruhát csinálni, mert megnősülök.

Egy feketekezalapos, soványarcú, idősödő leány így felel erre:

— Nekem meg ugyanakkor jeggyűrűt ígért.

Közben jönnek-mennek a detektívek, megjelenik Nagy Károly dr. detektívőnök is. Huszka Gyula főjegyzőt teljesen megakasztják a közigazgatási teendőik végzésében. Három nap óta az egész községhezán nagy nyomozó apparátus lett. A község két telefonja állandóan Budapesttel van kapcsolva. Hírlapírók raja lepi el a szűk kis hivatalos szobákat. Este hét órakor érkeznek a temetőből Hajós Géza dr. vizsgálóbíró és Sárospataky főügyész-helyettes és egyideig segédkeznek a kihallgatásoknál. Császár detektív-csoportvezető újabb és újabb várakozó telekkel szaporítja az előszoba vegyes közönségét. Jön egy kutyás ember, aki Mátyásföldön egy vilában lakik. Állítólag tud arról, hogy Kiss több bádoggördőt kigurított a dögterre.

Balla Gyöngyike, egy szép fiatal leány, akinek Ilona nevű 26 éves nővére négy év előtt eltűnt. Több ezer korona volt nála. Gyöngyike most megnézte a hullákat, de nővérét nem ismerte fel. Emlékszik Kissre, aki egyszer a varrógépüket is megjavította és azóta csak gépész urnak szólították.

Másik érdekesség a várakozó szobában Kovács Ferenoné Hungária-körut 13. szám alatti lakosnő, aki a szánta Nagy Jánosról is elmondja, hogy valóságos kerítője volt Kiss Bélának. Amelyik nő nem engedelmeskedett, azt Nagy János megverte. Nagy Károly dr. elrendelte, hogy Kovácsnét és férjét a főkapitányságon hallgassák ki.

Az eltűnt és felismert Tóth Margit és Tóth Mari ruháinak agnoszkálása körül érdekes félreértések szarmaztak a temetőben. Ezt is a kis várószobában intézik el. Szőlősi Gáspárné, a a tíz év előtt eltűnt Tóth Mária nagynénje jött azzal, hogy a Tóth Margitnak tulajdonított bő, blúz, tűző, selyem alsó és kalap tulajdonképpen Tóth Mária tulajdona volt. Viszont Tóth Margit hozzátartozói ennek az ellenkezőjét állítják. A pörösködés egyelőre eldöntetlen.

A nyomozás részleteinek sorába tartozik még annak a megemlézésére is, hogy valószínűleg már vasárnaptól, de legkésőbb nétfőtől kezdve a nyomozás központját teljesen a budapesti főkapitányságra helyezik át.

Jegyzések a negyedik hadikölcsönre.

(A takarékbetétek felhasználása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójáról.

Arad, május 13.

A most kibocsátásra kerülő hadikölcsön-nél — ép úgy, mint az elsőknél — a pénzügyi kormány nagy súlyt helyez arra, hogy a jegyzés céljaira elsősorban a gyümölcsözetlenül heverő tőkék mozgósíttassanak. E holt tőkék ekként a közgazdasági élet esatornáiba visszavezetve, életre kelnek és egyaránt megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek nemzetünk élet-halál harcának győzelmes betejezhetése és jövő pénzügyi politikánk új alapra helyezése érdekében. Egyben azonban a busás kamatnyújtás által nagy és biztos hasznot juttatnak széles néprétegek heverő tőkéinek. De kétségtelen, hogy a teaurált pénzügyesek mellett a közönség a takarékpénztári betéteket is igyekezni fog a szembeszökően kedvező feltételek mellett kibocsátásra kerülő kölcsön jegyzésére igénybe venni.

A pénzügyi uralkodó nagy bölcség és a háboru által nagy mértékben korlátozott tőkekihelyezési lehetőség — eltekintve az orosz és szerb betörés által sújtott néhány megyét és várost — ezáltal teljesen feleslegessé tett minden intézkedést a takarékbetétek védelmére, illetőleg a takarékpénztárakba elhelyezett tőkék elvonásának korlátozására. A negyedik hadikölcsön jegyzésére tehát a takarékbetétek — a kitűzött felmondási idők épségben tartása mellett — a moratoriumra való tekintet nélkül — korlátozatlanul igénybe vehetők. Azok azonban, akik 1914. évi augusztus 1-se előtti betéti könyvre elhelyezett pénzüket kívánják így célra fordítani, tartoznak annak az intézet-nél, vagy cégnél, illetve annak az intézet-nek, vagy cégnél közvetítésével jegyezni, a melynél betétjüket elhelyezték.

A pénzügyesek már az első hadikölcsön-nél nazafias lelkesedéssel állottak a nagy nemzet-i fontosságú ügy szolgálatába és saját érdekeik háttérbe szorításával, alig vették igénybe

a betétek védelmére biztosított korlátozásokat sőt mindenképpen igyekeztek kezére járni a hadikölcsönre jegyezni akaróknak. Ennek az egyetemes érdeket szolgáló szempontnak követkeése a legjobb üzleti politikának bizonyult, mert a hadikölcsön révén az államkincstárba összpontosított tőkék — köztük a teaurált pénzek százmilliói is — a hadsereg szükségleteinek beszerzése révén újra visszakerültek gazdasági életünk vérkeringésébe és pangó üzleti életünket megelevenítették.

Ezzel visszatért a háboru első szakában megriadt közönség bizalma is és a pénzügyesek immár nem a betétek elszivárgásától félnek, hanem a rohamosan fokozódó betétek számára kénytelenek gyümölcsöző elhelyezést keresni. Innen van az, hogy a negyedik hadikölcsön pénzügyeseteinknek szinte kapóra jött és sok millió jegyzésekkel nemcsak saját felesleges tőkéiket sietnek abba elhelyezni, hanem betevőknek is készségesen nyújtanak támogatást, hogy minél nagyobb összegeket jegyezzenek a hadikölcsönre.

Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál újabbban jegyeztek: Selymes Tibor 60,000 korona, Orendi Minály 40,000 korona, Sümegi János 30,000 korona, Löffler Lipót 25,000 korona, Albert Nándor 20,000 korona, Krieginwalidenfond des 33. Inf. Rgmts. 10,000 korona, Officiersfond des 33. Inf. Rgmts. 10,000 korona, Lakatos Ottó dr. 10,000 korona, Müller Teréz 10,000 korona, Kohn Adolf 8000 korona, Stern Ferenc 6000 korona, Balán Vasui 5000 korona, Benczédi Irma 4000 korona, Officiersfond des 33. Inf. Rgmts. 3000 korona, Moravets Testvérek 2000 korona, Berger Izidorné 2000 korona, Hoffenprád István 1600 korona, Kölesy és Filharmónia egyesület zongora alap 1200 korona, Fahnenweichstiftung des 33. Inf. Rgmts. 1000 korona, Gratin, Deym Stiftung des 33. Inf. Rgmts. 1000 korona, Papp László 1000 korona, Pálosi Dénes 500 korona, Aulau István és neje 500 korona, Apró tételek 200 korona. Összesen 252,000 korona. Az eddigi jegyzés összesen 7.508,050 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál jegyeztek ma: Kónos Henrik 9000 korona, Boros Imre 1200 korona, Frer Sebestyén 1000 korona, Frer Anna 700 korona, Freisinger Jakab 1000 korona, Fischer Boriska 3000 korona, Fischer Marta 2000 korona, Ackersmann Mancsi 500 korona, Muskán Pál 1100 korona, Simina György 1400 korona, Fildán János 1900 korona, Demé Miklós 800 korona, Jeszko Tivadár 3000 korona, Guj Aurél 1500 korona, Subkgei András 2000 korona, Barth Teréz 1000 korona, Rózsa Eva 1000 korona, Arva Zauszanna 1000 korona, Kaiser Kristóf 1000 korona, Pakurár Demeter 1000 korona, Tóth Károly 1400 korona, Varga Sándor 1000 korona, Zengrat Etelka 10,000 korona. Az intézetnél 1.240,000 korona az eddigi összes jegyzés.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál ma 13.400 koronát jegyeztek. T. E. jegyzés 2000 korona. Összes eddigi jegyzés 849.650 korona.

Az Aradi Közgazdasági Banknál ma Gutjahr Minály és neje 20,000 koronát, Hármory László dr. pedig szintén 20,000 koronát jegyeztek, míg a kisebb jegyzések összege 2000 koronát tesz ki. A banknál eddig összesen 360,000 koronát jegyeztek.

Hat hordó hat hulláját agnoszkálták

Gyermekei anyját is meggyilkolta a cinkotai kékszakál. — A rendőrség halottjak tartja a szörnyetegét.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 13.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A rendőrség eddigi nyomozása a hét hullá, közül hatot agnoszkált. E szerint

az I. számú hordóban Varga Katalin,
a II. számú hordóban Pesadik Julia,
a III. számúban Toth Irma,
a IV. ismeretlen,
az V-ben Toth Margit,
a VI-ban Kukán Katalin és a

VII-ben Handler Mariaka, akik mindjárt a nyomozás napján egyik barátja ismert fel. Az ötödik hordóban talált hulláról nem is sejtik eddig, hogy ki.

(A II-ik hordó halottja.)

Egy detektív tegnap kint járt Fülöpszálláson és megállapította, hogy Pesadik Juliska, aki egy időben két gyermekével hosszabb ideig tartózkodott Kíssnél, csakugyan eltűnt. Róla tegnap az a hír keringet, hogy él és férjhez is ment. Ezzel tehát az valótlannak bizonyult. A két gyermeket azonban Kiss nem tepte el láb alól. — Az egyik gyermek meghalt, míg a másik a pozsonyi gyermekmenhelyen van. Megállapították azt is, hogy mindkét gyermeknek Kiss Béla volt az apja. A detektív telkereste az asszonynak Fülöpszálláson levő rokonait, akik elmondták, hogy 1906. óta semmit sem hallottak Juliskáról. Egy Csaplárné nevű asszonyt, aki szintén rokona volt az eltűntnek, a detektív felhozta Budapestre és ma délután kivitte a temetőbe. A halottas házban még most is ott állnak a bádóg hengerek, a beörlük kiemelt hullákról lezsedett ruhaneműekkel. A második számú hordóban talált piros-sárgás bluzban és boros himsett alszoknyában Csaplárné rokonának ruháját ismerte fel. Készségtelen tehát, hogy az innen kiemelt holttest a szerencsétlen Pesadik Juliskáé volt. Azt is elmondotta Csaplár Gáborné, hogy nagyon szerette a gyermekeket, szerette volna, ha tovább is nála hagyják és ezért elment egy ízben Cinkotára Kisshez érdeklődni. Kiss Béla lakásán egy atyósany nő fogadta, aki neki azt mondta, hogy Pesadik Julia nagyon rosszul bánt Kissel s ezért a bádógos, hogy elmenjen tőle, ezert koronát adott Juliának. Csaplárné ezzel szemben azt mondja, hogy épen ellenkezőleg áll a dolog, mert Juliától, a mikor az Cinkotán Kíssnél volt, nagyon elkeseredett hangon leveleket kapott, amelyben azt írta, hogy az ő szenvedése a mi urunktól, Jézus Krisztustól csak annyiban különbözik, hogy Jézus Krisztust a keresetre is tesszítették.

(Aki látta a hordókat.)

Igen fontos Vitkó Antal vendéglős vállomása. Vitkónak a szomszédoknál volt koromája és igen gyakran érintkezett Kiss Bélával. Előadta, hogy néhány éve, amikor már Nagy János Kiss Béla szolgálatában volt, látta a bádoghordókat, még pedig a padlás lépcsőfeljárata alatt. Ez év tavaszán ki akarta venni a disznókat, mert disznókat akart hizlaltatni. Jakubekné megmutatta neki az őlat és újból látta a hordókat. Jakubekné lebeszélte arról, hogy kibérletje az őlat. Emlékszik rá, hogy azt mondta, hogy a disznók elmúltanak, kér a pénzt ilyen kockázatos vállalkozásba tekinteni.

(Félnek a lakók.)

Abban a házban, amelyben a rémes eset történt, néhány nap óta könnyen érthető félelem vert a lakók lelkében tanyát. Így Vildensteiné, a házbeli tűzterez neje, két nap óta nem mer a házba aludni, hanem az apja lakásába költözött. Az emberek mesziről kerülnek a házat, amely nemcsak a eladó lesz, még pedig valószínűleg igen olcsón.

(Új tanu jelentkeztek.)

Ma délután tíznegy órakor megjelent a cinkotai községhez Pajor székesfehérvári rendőr, aki bejelentette, hogy Erzi nevű leánya 1906-ban nyomtalanul eltűnt. Vőlegénye volt otthon, de egyszerre azt írta háza, hogy nem megy hozzá, mert Budapesten megismerkedett egy esinos férfival s annak a menyasszonya lesz. Az akkori nyomozás során asszonya azt vallotta, hogy Pajor Erzi csakugyan megismerkedett egy férfival, aki Cinkotán lakott s aki elszedte a leány pénzét. A székesfehérvári rendőrt természetesen kikísérték a temetőbe, hogy megnézzék a hullákat.

(Újabb áldozat.)

Ejjel telefonálja budapesti tudósítónk: A délután folyamán úgy Cinkotán, mint Budapesten a rendőrség tovább folytatta a nyomozást. Ma délután jelentkezett a detektíveknek egy budapesti asszony, Knor Antalné és elmondotta, hogy néhány hónappal ezelőtt lakott nála három katona. Néhány napig laktak nála s egy alkalommal az egyikkel beszélgetésbe elegyedett. Ennek Bagyoni János volt a neve és foglalkozása asztalos volt. A nisi fogolytáborban volt, később pedig kiszabadult. Elmondotta, hogy a fogolytársai között volt egy Kiss Béla nevű cinkotai bádógos is. A délután folyamán megjelent a rendőrségen egy Szekács Anna nevű cselédleány is, aki elmondotta, hogy régebben egy helyen szolgált egy Móri nevű szakácsnővel. Ez közölte vele, hogy őt elfegyezte egy cinkotai bádógos mester. Később ez a leány nyomtalanul eltűnt, az óta nem hallott róla semmit. A rendőrség mindket irányban folytatni fogja a nyomozást.

— A temetésről véglegesen még nem döntöttek. Azt hiszik azonban, hogy holnap eltemetik a hullákat.

(A gyilkos személyleírása.)

A rendőrség hivatalos közlönye ma eszé közli a cinkotai tömeggyilkosság ügyében a következőket: A rendőri nyomozás eddig öt hullát agnoszkált. (Pesadik Juliát ugyanis csak délután agnoszkálták.) Együttal pedig közli Kiss Béla személyleírását. A személyleírás a következő: Kiss Béla közepes termetű, kóvér, kerek arcú. Jól táplált. Világos gesztenye színű haja, fel felé pedreit sötéte bajusza van, szeme kék. Jobb mellén egy körülbelül három centiméternyi hosszú kéaszurástól származó seb hely. Alsó jobb karján ütésektől származott gyógyult sebhelyek. Bajusza mellett szintén kéaszurástól származó sebhely. Közli a jelentés még, hogy Kiss Béla valószínűleg a Valjevói kórnázban meghalt, de nincs kizárva, hogy valami módon Magyarországra visszatért.

Per a megszüntetett lisztszállítás miatt.

(Az aradi törvényszék elvi döntése)

Az Aradi Közlöny tudósítja.

Arad, május 13.

Rendkívül nagy jelentőségű elvi döntést hozott ma az aradi királyi törvényszék egyik polgári tanácsa. A döntés következtében előrelátnatól száz és száz hasonló per fog megindulni az aradi malmok ellen.

Farkas István aradi pék 1915. augusztus 25-én megbizta egyik nagy aradi malmot, hogy részére három-ezer métermázsa búzát vásároljon, azt költségmentesen raktározza el s kisebb tételekben való lehívásokként neki szükségelt havi mennyiségét megőrölve a mindennapi maximális áron adja át.

A malom ily módon kiszolgáltatta Farkasnak lisztmennyiségét szeptember és október havában, továbbá november havának elején. November 20-án megjelent a 3926. számú belügyminiszteri rendelet, amely mindenkitől megvonta azt a jogosultságot, hogy gabonát vásárolhasson s ezt a jogot kizárólag a Hadi Termény Reszvénytársaságra ruházta. A malom ekkor értesítette Farkast, hogy nem szállít tovább neki lisztet s a pék kénytelen volt szükségletét drágábban másutt beszerezni egész 1916. január 26-áig. Január huszonhatodikán aztán megjelent a 371. számú belügyminiszteri rendelet, amely a gabona és liszt további beszerzését és árusítását egyáltalán megtiltotta, szóval ezeket a cikkeket rekviráltaknak jelentette ki.

Farkas november 20-ától január 26-áig 296 métermázsa búzát vett meg, meg pedig 2696 koronával nagyobb költségen. Miután pedig január huszadikáig a malom — ha a búzát tényleg megvásárolta volna — azt megbízójának le is szállíthatta volna, Farkas ezt a differenciát perrelte. A bíróság helyt is adott Farkas keresetének s kötelezte a céget az összeg fizetésére. Az ítélet indoklása kimondja, hogy a jogügylet, amelyet a pék és a malom kötöttek, megbizási szerződés volt, amelynek a cég köteles lett volna a kereskedők tokozottabb gondosságával eleget tenni. Ezen gondosság mellett a cég előre látható volna, hogy a gabona beszerzése időhöz van kötve és tartozott volna meg november elseje előtt beszerezni a teljes gabonamennyiséget.

TANÜGY.

(—) Motorkezelő tanfolyam. Az aradi állami és témpariskolában a gáz- és benzínmotorkezelő tanfolyam május hó 18-án este; és az aratógépközelő tanfolyam május hó 22-én délután kezdődött. Az igazgatóság.

Galíciai képek.

(Husvét körmenet Stanislauban — Aradiak az északi fronton. — Buczac és környeke. — Elrontott husvéti ünnep a fronton.)

— A sajtóhadiszállítás engedélyével. — Harctér, . . .

II.

Itt köszönt reánk az ébredő tavasz első ünnepe, mely odahaza mindég oly kedves, bájos ünnep volt: a husvét.

A hideg eső palakként zuhog és elnyeli a templom kicsiny, lélekharanghoz hasonló esengését. Szakadó esőben nézem a feltámadás ünnepi körmenetét, hallom a Halleluját, melyet ezer ajak énekel még mindég remegve ugyan, de mégis már bizakodóbban egy jobb, egy szebb, egy békés jövőd reményében.

Az ujkori Noé bárkájába ugyan még nem röpöpent vissza az utjára eresztett galamb, csőrében a béke olajágával, de a bizakodó Hallelujában már ott remeg az eljövendő béke vágya, reménye, hite.

Husvét vasárnapján a szorongásig megtöltött templomban főként nők és a frontról ünnepelni érkezett tisztek láthatók. Ez utóbbiakon igazán nem lehet észre venni, hogy a lövészárkokból jöttek ide e szent napra. Ugy festenek inkább, mintha szalomból esőppentek volna ide. Csak ahogy komolyan, ájtatosan imádkozva állanak ott az oltár előtt, csak akkor látszik meg rajtuk, hogy nagy, idegölő munkából érkeztek. Az ünnepi misét művészi orgonakiséret és szép, lengyel nyelvű karének kíséri.

. . . Mindenki magába mélyed, mindenki imádkozik és mindenki lelkileg odahaza van. És felosondul a pap ajkán az Ite mita est — a 16 tisztek gyors léptekkel hagyják el a templomot és a sarkantyuk pengése, a kardok csörrenése belefut a harangok érces szavába.

Amikor ide érkezve lakás után néztem, egy kétemeletes ház kapujában utcai szobát hirdető cédulát pillantva meg, bementem a házmesterhez, aki nagynehezen megértve, hogy mi járásban vagyok, a ház tulajdonosához, — egy óz szakállu lengyel zsidóhoz utasított. Eleinte ezzel a hácsival sem boldogultam, mert ez a német szót azzal a jiddis szargonnal kezelte, amelyet csak nagysokára lehet valahogyan is megérteni. Csinos szobát mutatott és amikor megalkudva kiérte belőlem a „rokonleiket” — bizalmasan karontogva a szoba tulajdosa sarkába cipelt és nagy kegyesen biztosítva arról, hogy örömmel adja ki a szobát, de egy nagy kérése volna.

Arról van ugyanis szó, hogy ha esetleg újból baj támadna és az oroszok ne ad, lsten újból betörnének, hát én, mint tiszt ezt bizonyára előbb fogom megtudni — szólják neki egy-két nappal előbb, ne hogy új járjon, mint tavaly, a mikor nem tudott már elmenekülni.

Csak amikor szent ígéretet tettem, hogy jóval előbb fogom őt erről értesíteni — csak akkor adta ki a szobát a ravasz öreg. És azóta oly nyugalommal jár-kei kis gráziájában, mint aki szentül meg van győződve arról, hogy „mi ketten”, már mint ő és én a nagy, a felelmetes titkot előbb fogjuk tudni, mint bárki más. Pedig jól tudhatná, hogy magyar honvédek ércfala védi meg őt, háza és piéz-os boltját attól, aminek a gondolatától is úgy remeg, úgy fél.

De nemcsak magyar, hanem aradi tiuk is sokan vannak erre felé.

Tegnap is egy csomó aradival találkoztam, akik keresztül utazva, pár órát itt töltöttek Stanislauban.

Löwenstein Lajos, Laczay Gyula, Rácz Jenő főhadnagyok, az aradi trafik-utajdonos Mullasnak kadét fia és Szép Lajos zászlós. Ma indultak ki a frontra és általam is sok üdvözlést küldenek az otthoniaknak.

Stanislautól legvonalban körülbelül harminc-negyven kilométernyire van Buczac, mely helységről még a múlt héten is sok jelenteni valója volt Háternek.

Vonatuok egyszerre meglapítja amugy is lassu menetét, mert a Deyeszeren keresztül halad, azon a vasuti hidon, melyet az oroszok felrobbantottak és mi azóta újból helyreállítottunk.

Buczacról, mely egy terjedelmes völgyben fekszik, alig 4-5 kilométernyire van a front, melyet csak a napokban is hevesen támadott az orosz.

Pár lépésnyire a vasuti állomástól már eleven élt uralkodik. Ekkor szekerek egymást követve igyekeznek végig a sarolyáig érő, csokoládébarna sártengerben, — élelmet, munióciót szállítva ki a közeli lövészárkokhoz.

Egész kocsitábor igyekszik lefelé az uton és a sovány galíciai lovakat magyar szóval unsozolja előre a sok öreg néplekerő.

Lombra, egykedvű eső esik, a közeli hegyek ködparasztba burkolban hulláznak, ma nem visszhangzik erre sem ágyudóré, sem puszkaropogás.

Ma csend van. Még az orosz repülő, az újajta Sykorszkij gép sem kering nek fölötünk, csak a mi repülőink ivelnek eszántan a szürke levegőben.

De a husvétüi ünnepek esődjét az egyik ezredünk frontja előtt egy edőgyázat anság megszavarta.

Már nagypénteken megjelentek vonalaink előtt a muzsik és nalybetüs papirlaposat lobogtatva, drótkadályainkig merészkedtek és kiakasztották oda azokat.

Német nyelven írt üzenetükben arra kérték az ezredet, hogy nagyszombattól kezdődőleg három napig legyen tegyverszűnet.

Husvét vasárnapján kora reggel, két muzsi közeledett állásaink felé, kezűben fegyver helyett nagy üveg bort és finom kalásost szorongatva.

Hét néplekelő ment elöbük ezitén fegyver nélkül, megkínálták a mieinket a jó bortól, finom kalászból és kellemes ünnepeket kívánva egymásnak, újból visszatérték állásaikba.

A front másik részén azonban az egyik századparancsnok — szigoruan ragaszkodva az előíráshoz — nem engedte meg a barátkozást, sőt, hogy elijessze a muzsikát, egy szakasszal (csakis a levegőbe ugyan) lövelt a vendégek felé. Egy golyó, hogy-hogy nem, mégis eltalálta a küldöttségbe jövő barátságos muzsik egyikét.

Erre aztán alig pár perc muva dühösen löki kezdtek az oroszok állásaikból, tüzéségük is hozzalátott és rövidesen repülőik is kerengengetek és oda volt a szép husvétü tegyverszűnet.

Ma azonban újból csend van. És egyáltalában mindig, amig ilyen vigasztalhatatlan, szürke esztakos az idő.

A lövészárkok lakói itt nem is nagyon óhajtják a tavaszt, mert jól tudják, hogy az első tavaszi napangár vérfürdőben fog ragyogni és a leunyó nap utolsó arany sugarai a vérvizatar áldozatainak holteremén fog végig siklani.

Radó Izsó főhadnagy.

Az első vak trafikos Aradon.

(A város és az állam gyámoltja.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 13.

Nem dícsérni óhajtjuk Arad város tanácsát azzal, hogy ismét megállapíthatjuk róla nemes, emberies gondolkodását. A tanács nem is ezért gyakorol annyi jót egész esztendőn át, hogy nyilvános elism rést és köszönetet kapjon érte. Orvendetes, hogy a város vezetőségét a nyomorral és szegénységgel szemben nem kell megértésre és segítségre buzdítani, mert hiszen alig van tanácsülés, alig van közgyűlés, amelynek sorrendjéről hiányoznék olyan ügy, amely a tanács humánus gondolkodásának bizonyítéka. Soha se az okos az ülésen komoly vitát, hogy valamely kérését teljesítsenek-e, hanem az elutasítás, a megtagadás megy nehezen, erre nehéz kapocitálni a tanács tagjait.

A háboru rokkantjai és nyomorultjai tehát a hatóság legmesszebb menő támogatására számíthatnak. Azonban — sajnos — a város és a társadalom még ma sem tudja, hogy melyek a kormány és a törvényhozás tervei, milyen törvényes és intézményes garanciát teremt az ország eme hős mártírok egzisztenciájának biztosítására, nehogy a kintornázási engedély és a bronz medallion legyen mindaz, amit a háborunak legjobban érdekelt részestől, az államtól kapnak.

Arad város tanácsa ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében legelső ízben jutott abba a helyzetbe, hogy egy teljesen megvakult hősnek a kenyere biztosításához hozzájáruljon. Nem volt sok, amit ennek a mártírnak a kenyere biztosításához a várostól kérnek. Egy füres fizethelyiséget méltányos bérért. Nem ingyen, hanem csak olcsóbban, mint ahogy egy épkézláb embernek adja a város. Kuzelmann Ferenc, a gyulai 2. honvédegyalozred katonája volt, a harotéren vesztette el a szemevilágát. A rokkantskat gyámoltító hivatal nevében gróf Desewtffy Emilné és Grosz Emil dr. egyetemi tanár fordultak a városhoz azzal a kéréssel, hogy a szerencsétlen ember egzisztenciájának biztosításához járuljon hozzá. Aradra akar jönni, mert idevaló, trafikot akar nyitni és olcsó boltra lenne szükség.

A tanács a Weitzer-utcai leányiskolában lévő, füres helyiséget engedte át ötven koronáért havonta.

— Megéli-e majd a szerencsétlen ember — aggodalmaskodott a tanács egyik tagja, — a Weitzer János-utcában három trafik van már!

— Tartsa kötelességének, hogy mindenki a vak trafikosnál vásárolja a szivarját — felelte Lócs Rezső helyettes polgármester.

Ez a párbeszéd a lényege az egész ügynek. Mert a vak trafikos szegény, minden más trafikossal szemben abban az óriási hátrányban van, hogy a vevőt nem látja, nem kezelheti úgy, mint más kereskedő, vagy iparos. Szemesé a világ, vaknak az alamizsna, mondja a példabeszéd. Ezt a háborut úgy jellemzik, hogy a legtöbb teoriát feldöntötte. Vajon telborította-e a példabeszédek igazságát?

A tanács jó, a tanács nemesen gondolkodó és segíteni akar. De nagyon helyesen tette az a tanácstag, aki megkérdezte, meg tud-e majd élni a vak trafikos három szemes trafikos közt?

Még helyesebb volt a helyettes polgármester válasza.

Kiss Béla és cinkostársa.

(Alompont használt a gyilkossághoz. — Nagy János nyakán szorul a hurok.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, május 13.

A cinkotai temetőben holnap leeresztik a földbe a hét gyámulatlan deszkakoporsót, amelyek közül már hatra tudtak nevet írni; egyen még csak szám mutatja, hogy a hivatalos vizsgálat milyen súlynak találta a tartalmát. A cinkotai véres szenzáció lekerül most a publikum szeme elől, akták tognak csak egymásra gyűlni. A detektívek dolgoznak most azon, hogy megállapítsák, vajon tudott-e Kiss Bélán kívül más is arról, hogy mi van a páuogiatörvényben és hogy volt-e a leüggönyözött szobában egy harmadik személy is olyan időben, amikor a titkokat rejtő üggönyök mögött hurkot csavartak a Varga Kató, meg a többiek nyakára.

Ma még pozitív eredménytelen irányban nem járt ugyan a nyomozás, de már valószínűnek látszik, hogy a bádógosmester utkának volt ismerője. Talomra gyűlnek az adatok, amelyek arról szólnak, hogy az a bepoilyozott lábú ember, akit tegnap este bekísértek a budapesti kapitányságra, nagyon is jól tudta, hogy mit rejtgetnek a bádógkoporsók. A nyomozás minden bizonynyal ki fogja deríteni Nagy János szerepét.

(Találmány, virágoskert, grófné.)

Ez a három szédítette el Kiss Béla „menyasszonyait”, erről beszélt legsűrűbben, legszívesebben a találmányról, a virágokról és a grófnéről.

A találmány az újajta szökőkút volt. Kiss Béla szerint csodálatos és milliókat lehetne vele keresni. De hogy megcsinálhassa, szüksége van a menyasszony apró koronáira.

— Visszaadom. Csak kölcsonba. Majd a találmány...

Másik virágoskert, hódításainál erőssége: a gyönyörű virágos kert. A Julikák és Katik mind csodájára jártak.

Jakubekné, Nagy János, a községbeli bíró, Toproni vendéglős, a menyasszonyok mind sürü elmegetik a virágoskertet.

És a harmadik: a grófné. Járt-e Kisshez egy előkelőbb nő is, azt még nem állapították meg. De tény, hogy sokat emlegette a grófnét. Bő részleteket mesélt mindenkinek arról, hogy milyen elegáns, ragyogó. És a kis eselődök elvitték a híret a bádógosmester grófnéjának. És a falusi asszonyok ajkán szövedő legendának főhősnője a grófné... A grófné, ki minden héten eljárt a cinkotai bádógoshoz.

A gyilkos bádógos és szerelő fizetési könyveiben igen gyakran szerepel „Egy grófné.” A grófné igen sokat dolgoztatott nála és jól fizette az egyes mester munkáját. Így egy-két tétel:

„Méltóságos grófné”

1 torta-forma	K 11.90
1 horgany-lemez	K 31.—
Lavor- és tálcá-javítás	K —.90
Lámpaégő-javítás	K —.20
1 cink-vödör	K 3.—

„Grófné”

2 drb kemény bádóg	K 6.—
1 drb. üveg 1/2 liter.	K —.25
1 tejmérő, egy lenék	K —.40

„Grófné”

Magánmelegítő	K —.20
---------------	--------

Méltóságos grófné

2 drb személapát	K 1.20
1 nagy jégtartály-javítás	K —.20
1 kis locsoló-kanna	K —.20

Ezzől a grófnéről sokat mesél Cinkota legendarosító népe.

(Titkos tudomány.)

Egy újságitrónak alkalmá volt ma délelőtt Cinkotán hosszabban beszélni Tóth Antalnival, a meggyilkolt Tóth Margit sógoránéval, aki a következő rendkívül érdekes dolgokat mondotta el:

— Határozottan emlékszem arra, hogy özv. Fundráné, Kiss Béla felesége azt mondotta nekem, hogy Kiss Béla valami port hint abba a kávéba, melyet a vele ismeretségben levő nők isznak meg.

— Emlékszik azokra a körülményekre, — kérdezte az újságitró — amelyek között Fundráné mindezt elmondotta?

— Emlékszem. Fundráné azt mesélte, hogy Kiss Bélához annyi idő jár, hogy csoda. Megkérdeztem tőle akkor, hogy szép ember-e a Kiss Béla. Amire Fundráné azt felelte, hogy van neki valami pora, valami körisbogár-por, ha a nők nála vannak, vagy ha kávéházba megy velük, Kiss Béla megturja a kockacukrot, még pedig úgy, hogy azok nem is veszik észre. Ideteszi a port, s aztán a cukrot beleteszi a kávéba. De nemcsak Fundráné mondta ezt nekem, hanem a szerencsétlen Komáromi Erzsébet is, akivel Kiss Béla sokáig barátságban volt. Sőt emlékszem arra is, hogy amikor boldogtalan sógorom jegybenjárt Kiss Bélával, több levelet kapott olyan nőktől, akiket Kiss Béla becsapott. Ezekben a levelekben óvták Kiss Bélától s emlékszem, hogy e levelek némelyikében is szó volt valami álomporról.

És a vallomást Tóth Antalné nem tette a rendőrség előtt, mert erre vonatkozóan nem intétek kérdést hozzá.

(Kiss Béla váltópere.)

Egy másik érdekes dolgot mondott el Tóth Antalné, a szerencsétlen Tóth Margit sógoránéja. Elbeszélte, hogy abban az időben, amikor sógoráné Kissel barátságban volt, Kiss Béla háromszáz koronát kért kölcson a sógoránjától. Tóth Margit nem akarta egyszerre átadni neki a pénzt, hanem váltót követelt tőle. Kiss Béla alá is írta a váltót, amely Tóth Margit eltűnése után Tóth Istvannak, az anyjának birtokába került. Két esztendővel később Tothné átadta a váltót Piros Ignác-nak, akinek a férje Kőbányán házmester. Tóthné ugyanis kölcsoni kért Pirosnétól s ennek fedezetére adta át a váltót. Pirosné később Dombay Ede dr. Molnár-utcai ügyvéd útján peresítette a váltót s a váltóörvényesé-ken ki is tüzték a tárgyalást.

A tárgyalás napján Kiss Béla ügyvédje felmutatott egy nyugtát, amelynek értelmében Tóth Margit elismeri, hogy a váltó ellenértékét, a 300 koronát felvette. De csatolt ennes a nyugtános az ügyvéd egy nyilatkozatot is, amelyben több tanú azt állítja, hogy jelen voltak, amikor Tóth Margit a 300 koronát átvette Kiss Bélától. A pert, — Tóth Antalné elbeszélése szerint — mégis elvesztette Kiss Béla, mert kétség merült fel Tóth Margit alá-

írásának hitelességére vonatkozóan. Később, amikor Cinkotán foglalni akartak, Kiss Béla minden butorát háromszorosan befoglalva találják. Főjelentést is akartak tenni Kiss Béla ellen, de az ügyvéd, akithez fordultak, előleget kért, nekik pedig nem volt pénzük.

Ertesülésünk szerint a rendőrség Dombay Ede dr. ügyvédnél kikérte a váltóperre vonatkozó aktákat, valamint kikutatta a törvényesé-ken a periratokat is és most állapítják meg, hogy kik voltak azok a tanúk, akik Kiss Bélánál bizonyították, hogy jelen voltak akkor, amikor a 300 koronát visszaadta Tóth Margitnak.

(Cinkotát szemelte ki a gyilkos.)

Kiss Bélának a Kenyérmező-utca 2. sz. házában volt műhelye, amikor Tóth Margittal ismeretségben volt. Egy reggel, amikor Tóth Margit meg akarta látogatni, meglepetéssel tapasztalta, hogy a céglábla már nincs a házon. Bement a házmesterhez, hogy megkérdezze, hova költözött el Kiss Béla? A házmesterne azt felelte:

— Én sem tudom. Az éjjel egyszerűen eltűnt a reggel már csak az üres műhelyt láttuk.

Tóth Margit sirva fakadt, hazament, elmondta az egész dolgot bátyjának, Tóth Antalnak. Őutak, hogy Kiss Béla inasa a Tüzoltó-utcaban lakik, felkeresték tehát ketten ezt a gyereket és megkérdezték tőle, hova költözött el a gazdája. A gyerek azt mondta:

— Nem szabad megmondanom, mert meg van tiltva.

Tóth Antal két forintot adott neki, de a gyerek még ekkor sem volt hajlandó megmondani a titkot, csak később, amikor Tóth azzal fenyegette meg, hogy a rendőrségre viszi, árulta el, hogy Cinkotára költözött ki a gazdája.

Tóth Antal a nővérével együtt kiment Cinkotára s itt megfenyegette Kiss Bélát. Hívta, hogy jöjjon azonnal a rendőrségre. Kiss Béla nem akart menni, de Tóth, aki hatalmas és erős ember, végül is kényszerítette Kiss Bélát arra, hogy bemenjen vele a főkapitányságra. Itt eladta, hogy Kiss kicserélte a nővére pénzét, azután megszökött Budapesiről. Kiss Béla azonban igazolta a rendőrség előtt, hogy a gödöllői főszolgabírónál bejelentette, hogy üzletet és műhelyt nyit Cinkotán, tehát egyáltalán nem szökött meg. Erre azután a rendőrség nem is járt el Kiss Béla ellen.

(Szakadt a runa hulakodás közben.)

Gömbös rendőrfogalmazó kihallgatta ma Kolitár Lajos szabót, akitől Kiss Béla dolgoztatott. Kolitár elmondta, hogy egyszer Nagy János egy katonabuzt hozott javítás vegett, a melyen szakadás volt látható. Azt hiszi, hogy e szakadás dulakodásból eredt. Miután közben Kiss Béla bevonult, a buz nála maradt. A rendőrség a buzot letoglalta. Elbeszélte még Kolitár, hogy Nagy János egy körgallért is hozott javítani, amelyen szintén dulakodás okozta szakadás volt.

(A kétszeres gyilkos cinkosa.)

Teljesen tisztázott már az a kérdés is, hogy Nagy János hogyan és hol ismerkedett meg Kiss Bélával. Az öreg Soproni Lajos korcsmáros, akinek a putika mellett van a vendéglője, mesélte a két ember összebarátkozásáról a következőket:

— Nagy János későbbi gazdáját, Kiss Bélát az én vendéglőmben ismertem meg. Mióta Nagy János Cinkotára került Mátyásföldről mindig az én vendéglőmbé járt, itt ebédelt nap-nap után és a vendéglőmben gyakran megfordult Kiss Béla is. Nagy mint éjjeli ór

csak kis fizetést kapott a községtől, amiből nem tudott megélni, a munkához pedig nem volt valami nagy kedve. Ilyen szomorú állapotában ismerte meg őt Kiss Béla. Egy asztal mellé ültek, eszdecsen elborozgattak és Kiss azt az ajánlatot tette Nagynak, hogy álljon be hozzá, ő megígéri a bádógossagra és rendes fizetést ad neki. Hamarosan meg is egyeztek. Nagy beült Kiss Béla-hoz, oda is hurcolkodott és ott is lakott a bádógosnál.

— Nagy és Kiss nem voltak a legjobb viszonyban egymással, Nagy nehezen tolyton panaszkodott, hogy nem tudja a pénzét megkapni, ha az forint jár neki, akkor Kiss Béla csak egy vagy két forintot ad ki a het végén. Mondtami a neki én is, mások is: hát ha a Kiss nem fizet, akkor miért nem hagyja ott? Nagy ilyenkor azt felelte, hogy ugyis ott-hagyja, de ezt nem tette meg. Túlán volt a kettőjük között valami, ami összetartotta őket.

Roppant érdekes az a nyilatkozat, amelyet Nagy Jánosra vonatkozóan Harkányi Minály eszdecsőrmester tett. Harkányi, aki eszdecsők óta el Cinkotán, ismerte a szerepeket, ismerte Kiss Bétát, Nagy Jánost és tudott ennek a két titozatos embernek egymáshoz való barátságáról.

— Három és fél eszdecsővel eszdecsőt történt, — mondotta — hogy hajnalában találkoztam az utcán Nagy Jánossal, aki akkor éjjeli őr volt Cinkotán. Arc össze-vissza volt karmolva, véres volt, maga az ember nem volt józan állapotban. Megkérdeztem tőle:

— Nagy bácsi, mi lelte magát? Kelletlenül felelte:

— A Kotróczy-gyerekekkel veszttem össze, nekijaszítottak egy kórakásnak, annál ütöttem össze az arcomat.

Én láttam, hogy az arcát nem a kórakás sérthette meg, hanem valaki összekarmolhatta és még figyelmeztettem is Nagy Jánost:

— Holnap jelentse fel, Nagy bácsi, a Kotróczy-gyerekeket, mi majd kipyomozzuk az ügyet és a verekedőket.

Nagy nem szólt egy szót sem, de támadói ellen nem tett feljelentést és nem emlegette többé az ügyet. Nekem ma erős a gyanum, hogy Nagy Jánost akkor Kiss Béla valamelyik szerencsétlen áldozata duakodás közben karmolhatta össze.

VÁROS ÉS MEGYE

A belügyminiszter a gazdasági érdekek védelmében. A belügyminiszter nem engedte meg, hogy a törvényhatóság az árarágatóról szóló kormány rendeletnek néhány kivételen intézkedését életbe léptesse, mert a gazdasági élet megbojgatását veszedelemes lépésnek tartja. A város a tej és tejtermékek maximálása, az egyes iparágak megkezdésének megakadályozása és a vásári rendtartás életbe léptetésére kért engedélyt.

Eszdecső parábejárat a virágpusztítók miatt. A tanács ma tartott ülésében engedélyt adott az aradi Kereskedelmi egyesülésnek, hogy sporttelepének a Petőfi-utca folytatásába eső kapuját július elsejéig zárva tartsa. Az említett időn túl, a várossal kötött szerződés értelmében a község szabad közlekedése biztosítandó, nona félt, hogy az aradi piacok a drága és fejlődésben levő virágokat nem kíméli.

A képviselőválasztók névjegyzéke. Arad város központi választmánya elkészült az országgyűlési képviselő választók új névjegyzékének összeállításával. A listákat május

16-ától június 14-ikéig a városháza tanács-teremben mindennap, még vasárnap délelőtt is bárki megtekintheti és észrevételeit ellenük Angel István dr. főjegyzőnek beadandó panasz alakjában.

Nemet világ Temesmegyében.

— A temesi amspan jelentése a szerbiai oltenziva előkészületeiről. —

—

Temesvár, május 18.

Temesmegye második tavaszi közgyűlése elé érdekes beszámolót terjeszt Ferenczy Sándor amspan, a szerb határral szomszédos vármegye háborús eseményeiről.

— Nagy és nehéz feladatok jutottak ma év őszén a közigazgatási hatóságoknak — mondja a jelentés. — Honapokig tartottak az előkészületek. A felvonás ideje alatt mindig nagyobb és nagyobb számmal gyülekeztek a tanácsokra és a csúszó átkelés kiterjedésére kirendelt és összevont csapatok. A legjobb hadieszközök: a repülőgépek, a nehéz gépek, minden váltaja, a járművek, tengeri eszközök megszámlálhatatlan tömege szállították a helyszíntre. A kevevári járásban a kijelölt helyekre 1915. évi október hó elején újra 550 keltogató gazdasági szekeret és 10 darab keltogató 4 ücses kocsit kellett a hadvezetőségnek a járásból átadni. Azonkívül naponta százával vették igénybe a helyi fuvarosokat is. A felvonult hadsereg elszállítására és a hadsereg igényeinek kielégítésére szinte emberfeletti munkát hárított a községi előjáróság és különösen a községi jegyzőre. De fokozott felelősséggel teljes tevékenységet kellett kifejteni az összes közigazgatási tisztviselőknek. Temessziget és Dunadombó dunamenti községek, mint közvetlen csatlakozó közlekedési szempontból kiürítettek.

A belügyminiszter meglátogatta a kiürített dunamenti községeket és a német hadvezetőségnek kiteszdecsőzte, hogy a vagyonszerzés nagy mértékben megkárosított lakosság kártérítését nyernék. Jóleső érzéssel említenem meg, hogy a felmerült sok nehéz kérdést sikerült közös meggyőzésével megoldani a közigazgatási hatóságok, amennyire csak a legelőbb nándicél megengedte, megvédték a lakosság jogos érdekeit. A nagy és sikerült oltenziva lezajlása után kezdetüket vették az okozott károk összeírása és felbecsülése.

A kevevári járásban két millió koronánál többet tesz ki a német katonaság által okozott és felbecsült kár. Maga Temessziget község lakosságának kára megközelíti az egy és fél milliót. Temesszigetről ugyanis a lakosoknak összes marha-, ló- és sertésállománya is elvitetett, csak a hozzáférhetetlen szigeteken maradt meg egy csekély rész, amelyet később a lakosság visszatérése után sikerült feltalálni. A visszatért lakosokat elinté községében kellett részeseitenni és a segélyköltséget megszervezni. Ennek folyamán sikerült a német katonaságtól listát kiveszdecsőzni a lakosok részére. Ma már az okozott károk a német hadvezetőség által alakított bizottság előtt is letárgyaltak és remélhetőleg még május hó folyamán a megállapított károk értéke kifizetésre is kerül.

A felvonulással járó óriási forgalom tönkretette az összes utakat, mivel hosszú ideig az időjárás is kedvezőtlen volt a sok volt az ősi eső. A hosszantartó nagy katonai bevonulással

sok ideje alatt a folyton váltakozó csapatok az épületben, utcákon és tereken is sok kárt okoztak. Különösen a fakorítások és az éltők is ki voltak téve rongálásoknak, mivel nagy volt a tüzfahiány. Fűtőanyag pedig kellett a katonaságnak. Végeredményében azonban a járás épen úgy, mint az egész Délvidék szerencsésnek mondható, mert a sors megkímélte az elvonszolás miatt. A lakosság a szenvedett anyagi károkért és a szolgáltatott okozott mennyiségű hadiszolgáltatásokért térítmenyt fog kapni s így nemsokára vagyoniilag is kárpótolva lesz. Meg van a remény rá, hogy egy két év alatt újra fejlődésnek fog indulni az egész járás s vissza fogja nyerni régi képét, vagyonszerzés és fejlődésre képes jellegét.

A háborús állapotokra a közvetlen hadiszintér jelleggel járó gátoló akadályok megszűnnek és remélhető, hogy a községi gazdasági bizottságok hatékony közreműködésével a földet, kivéve az árvis által sújtottakat, sikerülni fog megművelni s a kevevári járás a gazdasági háborúban is becsülettel fogja megőrizni a helyét.

A fehértemplomi járásban szeptember hó elején a levelesforgalom megszűnt, a temesvári lapok csak 14 napi késedelemmel lettek kézbesítve. Szeptember hó 6-án jelentek meg a járás területén az első német csapatok kisebb osztagjai, amelyeket mind nagyobb csapatok követtek, szeptember 10-én azután megindult a hadsereg nagy felvonulása, amely az egész hónapban megszakítás nélkül tartotta a legkisebb községekben is egész ezredek nyertek elhelyezést, ezek kitogástalan elhelyezése a községi előjáróságokat igen nehéz feladatok elé állította, amelyeknek teljes megelégedésre tettek eleget. A nagy felvonulás természetes következménye lett az összes piaci áruk rapid felcsökése, mivel a felvonult csapatok alku nélkül vásároltak mindent, a kínálat pedig a nagy keresletnek nem tudott eleget tenni. A felvonulás szeptember hó végén nyert befejezést.

Az összes közigazgatási hatóságok és különösen a községi jegyzők a hadsereg felvonulása alatt nehéz feladatok elé voltak állítva, a csapatok elhelyezése, mindennemű ellátása, munkaszerelvények, fuvarok kiállításai stb. egy nagymérvű megszaktás és piacelés nélküli munkát igényeltek, amely minden idejüket teljesen lefoglalta, emellett rendkívüli körültekintést, higgadtságot igényelt. A német hadsereg részére tavitati rendelkezésre 24 óra alatt 360 teljes fuvar és 580 kocsit kellett kiállítani. Dacára az eddigi igen nagy mérvű igényléseknek és az idő rövidségének, ezen követelménynek is a legnagyobb pontossággal, kitogástalanul tettek eleget az előjáróságok, mely működésüket teljes elismerést érdemelnek, amelyet úgy a minisztereknek ur, mint Frigyes főherceg hadseregparancsnok is kifejezésre juttatott.

November 17-én Szerbiából visszatért a 11. bajor hadosztály, amely a járásban és részben Fehértemplomon lett elszállásolva és itt időzött egész február hó 10-ig, amidőn innen Antwerpenbe és onnan Verdun alá ment. Ezen bajor csapatok három havi itt időzése alatt, a csapatok és a lakosság érintkezése a legszűkebb volt.

A becsület, kötelesség és józan ész parancsolja, hogy jegyezzünk

hadiszolgáltatásokat.

Svédország a központi hatalmak mellett beleavatkozik a háborúba.

— A görög király nyilatkozata — Bülow herceg békeközvetítése.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 13.

Rotterdam: Angliában szá-
molnak azzal, hogy Svédország
részt vesz a háborúban. A la-
pok közléseiből, habár ezek bur-
keltak, kiolvasható, hogy Svéd-
ország a központi hatalmak
melle áll.

Lugano. A Corriere della Sera
párisi jelentése szerint a német újabb
tamadásokat Verdun ellen nihetetlen
erejűnek és makacosságúnak mondja.
A német tüzérség munkájának neves-
ségét nem lehet többé fokozni. Igaz,
hogy az így elhódított területeken a
németek nem találhatnak foglyokat.

Basel. A Baseler Nachrichten
szerint a németek hevesen bombá-
znak Reims és ezért az ottani kórhá-
zak betegeit Párisba szállítják.

Lugano. A Corriere della Sera
vaukani levelezője írja: Bülow her-
ceg legutóbbi svajci tartózkodása al-
kalmával megállapodott az ottani né-
met jezsuitákkal egy lépésben, amely-
nek célja az lett volna, hogy a pápát
békeközvetítés számára megnyerjék.
A chuzi püspök lett volna a béke-
közvetítő. A levelező hozzá fűzi ehhez
a jelentéséhez, hogy a pápa jól tudja,
hogy nem érkezett még el az idő a
békeközvetítés komoly megkezdésére

és semmiképpen sem hajlandó semle-
ges magajartását megtagadni, hogy
Németországnak segítségére legyen.

Berlin. Newyorkból jelentik: A World
közli, hogy Benedikt gróf, az amerikai német
nagykövet meglátogatta Lansing külügyi ál-
lamtitkárt és közölte vele, hogy a német kor-
mány Gerard nagykövettel tárgyalásokat akar
folytatni a Suss x elűlyesztése tolytán Né-
metország által tiszteendő kártalanítás ügyben.

Basel. Athénből jelentik: A Hes-
tia című lap, amelynek kiadóját
szerden kihallgatáson fogadta Kon-
stantin király, megállapítja, hogy a
király politikáját az események
igazolták. Az országnak éppen ezért
továbbra is követni kell a királyt,
aki el van szánva, hogy nem adja
fel az aliáspontját. A király a
kladonak beszélgetés során a kö-
vetkezőket mondta: — Nem va-
gyok az az uralkodó, akit kény-
szeríteni lehet a semlegeség fel-
adására. H: azonban a politikai
helyzetben olyan fordulat adna be,
hogy a nemzet érdekei követelnék a
háborúban való részvételt, akkor
nem tetovaznék egy pillanatig sem.

Athen. Mackensen tabornok az
utóbbi napokban inspicálta a görög-
bolgar határon levő aliásokkal.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Hangverseny a katona — Otthon ja-
vára. A református templom megszentelt ta-
laj között tartják meg holnap a „Katona-Ot-
thon” javára azt a gazdag és változatos prog-
ramu jótékonyestű ünnepélyt, amelyen Baltazar
Dezső dr., Debrecen tudós és híres püs-
pöke, kiváló szónoka is részt vesz. Baltazar püs-
pök ma este a budapesti vonattal már Aradra
érkezett és vele jöttek azok az illusztris deb-
receni vendégek is, akik a vasárnap délután
tartandó hangversenyen részt vesznek. A nép-
szerű püspököt lelkes tábor várta az aradi ál-
lomáson, ahol meleg ovációban részesítették.
A diszisztentiazelet — mint ismeretes — va-
sárnap délelőtti pont tíz órakor lesz. A délután
öt órakor kezdődő nagy ünnepségnek teljes
programja a következő:

L a) Marcello: Psalm XVIII., b) Bach:
Proludium és Fuga. Orgonán előadja Ham-
merstedt János. 2. Schubert: Dal. Eneklí Popp
Vilmosné urnó, orgonán kíséri Vargha József
debreceni ny. zenetanár. 3. Versek. Irtá és fel-
olvassa Csécsi Imréné urnó. 4. a) Beethoven
Andante; b) Goldmark: Air. Hegedűn előadja
Veszprémy Andor (Hammerstedt orgonakísé-
retével.) 5. Ünnepi beszéd, tartja Baltazar
Dezső dr. püspök. 6. Vargha József: Ima.
Eneklí Kacsó János, orgonán kíséri Vargha
József. 7. a) M. Brossig: Largo-Moderato; b)
Schumann: Trümmerei; c) J. Rheinberger:
Vision. Orgonán előadja Hammerstedt János.
8. A Katona-Otthonokról rövid tájékoztatót
mond Uray Sándor debreceni ref. lelkész. 9. a)
Haendel: Largo; b) Glük—Manón: Lento

Hegedűn előadja Veszprémy Andor (Ham-
merstedt orgonakíséretével.) A hangversenyre
szóló jegyek vasárnap déltől a lelkészi hiv-
atalban kaphatók és a hangverseny alkalmával
még a templom bejáratánál is válthatók. Bi-
zonyos, hogy Arad város közönsége meg fogja
ragadni a kiváló alkalmat, hogy részt vegyen
azon a monstreünnepségen, amely nemcsak
páratlanul nívós és népszerű lesz, de amely-
nek jövedelme a debreceni, königgrázi és
járomiri Katona-Otthonok javát fogják szol-
gálni.

Az Indus halál. (Amerikai dráma az Urá-
niában.) Kiváló amerikai drámát mutatott be
tegnap a színház. A dráma tárgya a körül-
torog, hogy Amerikában van egy erős mérég,
mely papírba itatva a lángtól tartva feltét-
lenül halált okoz. Két jó barát ugyanazt a
leányt szeretik. Az egyik kap egy ilyen mé-
reggel átíratott papírt a attól meghalt. A
nyomozás természetesen a vetélytársára
tereli a gyanút, azonban Harry Hay detek-
tívnek gyanusnak tűnik a dolog s nyomozást
folytat. A nyomozásnak az az eredménye, mi-
szerint kiderül, hogy a mérég Shelley ügyvéd-
től származik, ki a leány vagyonát óhajtvá,
el akarta tenni láb alól a szerelmes fiatal em-
bert. A nagy detektív óriási munka után el-
fogja az ügyvédet s a bíróság kezébe szolgáltatja.
A film főszerepét Tatjana Irtah játssza, aki
szépségével az első primadonnák közé so-
rozható. Az egész dráma berendezésével és
cselekményével igen érdekes és érdekfeszítő
és est még emeli a szép táj, melyben ez a
cselekmény is van játszva. — A mártalek, a
legkiválóbb Maria Carma num legközelebb az
Urániában.

* Cernovska, az orosz nevelő nő szenzá-
ciós előadás ma vasárnap az Erzsébet-mozgó-
színházban. Zsófia gróf nevelő nő halála óta
visszavonultan él gyermekeivel telmi birtokán.
Unoka hugának, Zsófia grófnőnek ajánlatára
Cernovska Souja kisasszonyt fölveszi gyermekei
mellé nevelőnőnek. Iván, a gróf büszkeség szol-
gája, már az első pillanatban ellenszövel vi-
seltetik az új nevelő nő iránt, aki a gyermekek
vonzalmát nába igyekszik meggyenni. A ne-
velőnőnek sikerül a gróftól annyira benátozni,
hogy ez megkéri a kezét, de számításból meg-
tagadja. Közben a gróf egy vadászaton meg-
sebesül és Cernovska gondosan ápolja, de ba-
rátját értesíti, hogy jöjjon el hozzá. Cernova-
skának sikerült a gróftól arra bírni, hogy Ivánt
elbocsássa. Midőn Iván a kastélyt elhagyja egy
idegeennel találkozik, sejtji, hogy ez Souja ba-
rátja lehet s utána sompolyog. Az idegen tény-
leg Soujahoz megy, a két áruló a szolgáló vigyá-
zatlansága folytán okozott zajra figyelmesé
lesz és Souja kimegy, hogy utána nézzen, Iván
pedig a bent maradt idegent a kutyaketrebe
dobja, a kiéhezett kutyák pedig, mivel Iván tá-
vozása óta enni nem kaptak, rárohannak az
idegenre és össze-vissza marják. Souja hiába
igyekszik barátját megmenteni, mert az erős
szolga utját állja s így ő az igazatóságától
tan rogy össze. Evekkel később a gróf mégis
feleségül vette Souját, sőt egész vagyonát ő rá
hagyta végrendeletében. A fiatal asszony unat-
kozott, egy alkalomkor vadkacsa vadászatra
mennek. Előzetes megoeszlés szerint barátja
orozva a grótot egy tóba dobja és ott hagyta
abban a hiszemben, hogy a gróf megfulladt. A
gróf öreg szolgálója azonban megmentette. Souja,
kire az egész vagyon maradt, vigan élte életét,
de nem csekély volt a meglepetése, amikor a
gróf, ki időközben egy halász kunyhójában tel-
jesen felépült, megjelenik, hogy hűtlen fele-
ségét az igazságszolgáltatás közgeinek átadja.
— Legközelebb a jelenkor legizgalmasabb
kinematografiai reprodukciója, A vasuti
katasztrófa.

* Psilander-dráma az Apolló vasárnapi
műsorán. Két nap óta gyönyörködik Arad mo-
zibajáró publikuma abban az izgalmas apaca-
drámában, amelynek kettős szerepében Psilan-
der excelál. A Nordisk-filmgyár ismét csodás
képpel növelte népszerűségét. A közönség
mindkét estén eragadtatással nézte végig a
grandiózus filmet, amelyet csak még vasárnap
mutat be az Apolló-színház. Az előre látható
óriási érdeklődésre, amely már az első két na-
pon is megnyilvánult, az igazgatóság figyel-
mezteti a közönséget, hogy az előadások nem
folytatólagosak. 3

* Fröhlich Elza az Apollóban. Hétfőn
mutatja be szenzációs új műsorát az Apolló-
színház. A leláncolt akarat és a Rejtelmes fe-
leség című drámák kerülnek vetítésre, amelye-
ket a tavaszi szezon legszebb és legművészie-
sebb filmalkotásainak mondtak a fővárosi
lapok. A Rejtelmes feleségben Fröhlich Elza
játssza a címszerepet. 3

A trónörökös családja. Bécsből jelent-
tik: Zita főhercegnő ismét örököknek néz,
előre. A naponta kitűnő, naponta nagyobb sétá-
kat tesz részint kocsin, de jórészt gyalog. A
trónörökös felesége eddig három gyermekkel
ajándékozta meg a férjét. Öt főherceg 4 éves
Adelina főhercegnő 3 éves, Róbert főherceg 1
éves. A trónörökösné lebetegedését e hónap fo-
lyamán várják. A schönbrunn királyi kastély-
ban rendezték be lakosztályát.

Orosz laptámadások Románia ellen.

— Károly trónörökös nyilatkozatai. — Filipescu pesszimizmusa. —

Magyarai tudósítások.

Bukarest, május 13.

A román lapok jelentése szerint az orosz újságok, a kormány lapjait sem véve ki, egyre hevesebb hangon támadják Romániát. Tiltakoznak a német-román kereskedelmi szerződés ellen és megállapítva Romániának a központi hatalmakhoz való csatlakozását, követelik az orosz hadsereg elűzését Románia felé.

Bukarest. Egy bukaresti lap a következő kijelentéseket közli, melyeket állítólag egy öreg paraszt tett Károly trónörökös előtt. A trónörökös a múlt vasárnap a cserkészekkel Comanába rándult ki, ahol néhány pernyi pihenésre Tabacaru paraszt házába lépett be. A trónörökös, jó hangulatban lévén, beszélgetni kezdett az öreg földművessel, akinek négy fia katona. A trónörökös ama kérdésére, hogy mint végzi dolgát bevonult fiai nélkül, a paraszt így felelt:

— Hát bizony fenség, nagyon hiányoznak az udvar körül, de hát mit csináljak, inkább magam dolgozom keményen, hogy ők kötelességüket teljesíthessék, hacsak a mostani idők országunkra nézve jól végződnenek.

— Hagyja csak öreg — felelt a trónörökös — minden jól fog végződni.

Adja Isten, akihez éjjel-nappal imádkozom és adjon eszet vezetőinknek arra, hogy jól vezessenek bennünket és hogy ne kerüljünk Szerbia sorsára — felelt a paraszt.

Amikor pedig valaki a trónörökös környezetéből kérdést intézett a paraszthoz aziránt, hogy milyen politikát követ, az öreg kissé elfogódva így felelt:

— Ne kérdezzen engem politikáról. Egyenlő közel áll hozzám egy a múlt, mint a mai, mint pedig a jövő kormány. Kérem Istent, éltesse ő felségét a királyt és egész családját, hogy ő és kormánya úgy cselekedjék, hogy a dolgok jól végződjenek, akkor jól jár az ország és mi mindnyájan.

Bukarest. A „Moldova“ írja: Filipescu Craiovában tartott beszédében nyilatkozott először oly értelemben, hogy a négyesszövetség nem arathat megsemmisítő győzelmet a központi hatalmak fölött és hogy a négyesszövetség nagyon kevéssel is megelégszik az esetben, hogyha Németország kijelenti, hogy ő sem tud győzni.

Mi történt a föderalisták vezérének eddigi nagyhangú kijelentéseivel, melyek szerint a négyesszövetségnek teljes és megsemmisítő győzelmet kellett volna aratnia? Talán az oroszországi látogatás változtatta meg Filipescu eddigi véleményét? Vagy talán a központi hatalmak folytonos győzelmei és a négyesszövetség egy nagy

fegyvertényének hasztalan várása készítették arra, hogy az európai háború kimeneteléről táplált véleményét megváltoztassa?

Mi inkább azt hisszük, hogy Filipescu Craiovában nyilvánított pesszimizmusa abból az időből származik, amikor Németországból visszatérve kijelentette, hogy a központi hatalmak fognak győzni. Filipescu pedig ezek ellenére is háboruba akarta az országot a négyesszövetség oldalán keverni.

De Filipescu nem tudta politikáját véghez vinni; valószínűleg számot tett önmagának arról, hogy mily felelősséget vállalna magára, hogyha Románia nemzeti érdekeivel ellenkező magatartása mellett megmaradt volna.

Tóth Jóska, a hadikölcsön és a sóhivatal.

(Tréfa az aradi milliomas paraszttal.)

az Aradi Közlöny tudósítójaival.

Arad, május 13.

Egy aradi ur, aki sohasem vetette meg a tréját, elhatározta, hogy megudakolja: vajon a híres-nevezetes Tóth Jóska, az aradi milliomas paraszt zsupori, mennyit jegyzett a hadikölcsönre és mennyit adott hadijótékony célra? Az aradi lapok hadikölcsönjegyzői között ugyanis nem tudta felfedezni a kösvény ember nevét, de viszont hihetetlennek tartotta, hogy es a dussgazdag ember ne áldozott volna valamit győzelmeink érdekében. Ezen ezért elhatározta, hogy csej segítségével állapítja meg a lapok törvénykezési rovatában sokat szereplő tréfa hadikölcsönjegyzésének összegét.

Azt tervezte, hogy Tóth Jóska beédesgeti az aradi sóhivatalba, ahol esetleg elmondja nagy titkát. A napokban az illető ur a következő levelet küldte a pénzén ülő Harpagonnak:

9768 — s. 1916.

Idézés állami ügyben.

Az aulított miniszter kötelességévé teszi Tóth József aradi (Varjassy Lajos-utca 72-74. sz. a.) lakosnak, hogy folyó hó 13-án délelőtt 10 órakor az aradi sóhivatalban megjelenjen és tetszően a következő kérdésekre:

1. Mennyi hadikölcsönt jegyzett összesen?

2. Mennyi összeget adott hadijótékony célra?

3. Végredeleltleg kire fogja hagyni a vagyonát?

His a jelzett helyen és időben meg nem jelenik, kösójövedéki kihágást követ el és a sóhivatalról 79. §-a szerint büntetetik.

Betropezky,

kir. sóhivatal.

A tréfa ur maghiata egyik jó megjelenésű emberét, hogy vevény ellenében kézbesítse az idézést a hamisváltó perből jól ismert tréfnak. Tóth Jóska a Varjassy Lajos-utca egyik legelhagyottabb dűcső viskójában lakik.

A földszintes, zsup tetejű házakó öklönyi ablakát állandóan függöny zárja el a kíváncsiak tekintetétől. Haza háza köztől azért válasszotta ezt, mert ebben látta meg a napvilágot jó nyolevan esztendővel ezelőtt. Az aggasztán tavaly óta egyáltalán nem látható az utcán. A múlt év nyarán tudvalevőleg feleségül vette egyik nőismerősét — egy ötven év körüli jó beszélőképeségű asszonyságot — és attól fogva nem látható az emberek között. A felesége magyarázata neki, hogy ilyen öreg emberek már nincs helye az utcán. De még az odatévedőket is az asszony fogadja.

Ennek az idézésnek a kézbesítője véletlenül az udvarban találta a sóhivatali paraszt Rotschildot. A levelet peress a felesége bontotta fel és nagyon kifakadt, amikor felolvasta. Jóska gazda csak ennyit mondott:

— Nem is tudtam, hogy sóhivatalban is létezik.

— Mostanában mindenféle új állások vannak, — mondta a kézbesítő.

Tóthné nagy hangon jelentette ki:

— Nem engedem, hogy bemenj a sóhivatalba; nem engedem, hogy az állam a vagyonodra tegye a kezét; a te vagyonodat te nehaszn kerested. (Ezt Holcser is bizonyíthatja.) Kinek mi köze hozzá, hogy jegyzetel-e hadikölcsönt és adtál-e jótékony célra? Te már öreg vagy, neked már nem kell, hogy adjál. Mit akarnak ilyen öreg 85 esztendő ember-től. (Pedig csak 80 éves.)

József apánk csak ingatta dinnenagy-ságu fejét és folyton est dűnyögte:

— Sóhivatal, sóhivatal. Hogy milyen állásokat kifundálnak az urak, hogy a nép pénzét elköltsék.

Tóth József aztán összehajította a cethit és a lajbizsébébe dugta. A sóhivatalnak pedig tájára se ment.

Artatlan újságírókat gyilkolnak az angolok.

(Zeppennek állandó megtigyelese az angol partokon.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapesti, május 13.

London. James Connolyt és John Moriarmothot, akik a dublini ideiglenes kormány manifestumát aláírták, tegnap reggel a haditörvényezék halálra ítélték. A telkákat még tegnap agyonlőtték.

Kopenhága. Londoni távirat szerint a dublini kaszárnnyában a katonai főparancsnok előzetes tudomása nélkül nemrég három ember agyonlőtték. Köztük volt egy Steffington nevű hírlapíró is. Asquith miniszterelnök az a sóhivatal egyik legutóbbi ülésén, az erről szóló interpellációra azt felelte, hogy Steffington hírlapíró tényleg a katonai hatóság tudta nélkül végeztek ki. Bejelentette a miniszterelnök azt is, hogy a katonatisztet, aki az újságíró kivégeztette, letartóztatták és haditörvényezék elé fogják állítani. Helyi képviselő indítványozta, hogy a katonatisztet mint közönséges gyilkost állítsák a polgári bíróság elé. Asquith erre kijelentette, hogy minden el fog követni, hogy a bűnös ember megkapja a méltó büntetését. A hírlapíró mikor riportját végezte és átment a Stetana Green, ahol a legvéresebb volt a zavargás. A katonák nyomban a kaszárnnyába vitték, ahol a kaszárnny parancsnoka azonnal agyonlőtte.

Amsterdam. Asquith miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy a dublini forra-

daromban 217 polgári sz. mély vesztette életét. A biztosító társaságoknál 1,400,000 font kárt jelentettek be.

Franfurt. A Frankfurter Zeitung Londonból értesül, hogy a Manchester Quiridian megállapítja, hogy a Zeppelinek az utóbbi időben megelégednek azzal is, hogy az angol partok közelében repülnek, és a rokonoszkálás sokkal nagyobb veszélyt rejt magában, mint azt egyesek hiszik, mert sokkal kedvezőtlenebb Angliára nézve, mintha magán emberekben okozna kárt, vagy mint a magán vagyoniok pusztulását okozná. A Zeppelinek felderítő utjuk az angol hadihajók minden mozdulatát veszéllyel leenyegeti.

Institoris Kálmán

temetése.

— A nyugalmazott polgármester utolsó útja. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 13.

Megható gyászpompával, őszinte részvétellel becsusztatták el ma délután a Kis Ernő-utcai lakása előtt Institoris Kálmánt, Arad város egykori érdemes polgármesterét. Kegyeletes megemlékezések, szívekbe markoló szavak hangzottak el koporsója előtt, esetleg annak a férfinak munkásságát, aki több mint négy évtizeden át állott a város szolgálatában, aki alapvetője volt számos jótékony és humánus egyesületnek és akinek koporsója elé gyülekezett most Arad város közönsége, hogy búcsút vegyen tőle. „A lenyugvó nap meszire veti árnyékát” mondotta Fabry Sándor költői szárnyalású beszédében. Arad város boldog emlékeztető polgármesterének távozása valóban mély gyász árnyékával borítja azokat, akik ismerték őt munkaserejének teljében, akik tudták, hogy mit tett Arad város közügyeiért, akik szerették és becsülték benne a puritán férfit, a klasszikus jellemű embert, aki előtt csak egy élő lebegett mindig: a közönség és a város érdeke. Mélyen megható és impozáns gyász felségében felelelő az a gyászszertartás, amelyből alábbi tudósításunk származik:

A temetés három órakor kezdődött, de már jóval előbb teljessé megtelt a résztvevő közönséggel az egész Kis Ernő-utca, melynek közepére, délszaki növények közé állították fel a katalokot.

A közönség sorában ott voltak: Papp I. János görög keleti román püspök, Baross Ferenc dr., Köispán és Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán vezetésével a vármegye küldöttsége, Vajassy Lajos polgármester vezetésével Arad város körvényhatóságának küldöttsége és tanácsa, Fabry Sándor dr. vezetésével az evangélikus egyház küldöttsége, az aradi királyi törvényessék bírái élükön Fábrián Lajos dr. elnökkel, ott volt továbbá Lakatos Ottó dr. rendfőnök, az aradi zenekedvelők egyesülete Neuman Daniel báró vezetésével, az Ipar- és Népbank igazgatósága és tisztviselői kara Hehs Béla és Tagányi Sándor dr. vezetése alatt, az izraelita hitközség küldöttsége Vágvölgyi Lajos dr. és Nemess Zeigmond dr. vezetése alatt, az aradi pénzügyészeket Ottenberg Tivadar udvari tanácsos, Ring Géza, Leopold Zeigmond képviselték, az Aradi Közlöny küldöttségét Stauber József főszerkesztő vezette. Ott voltak többek között még Embey Iván, Berzsenyi Béla, Múlek Lajos dr., Ottubay Károly, Heppen Miklós, Bánhidy Anna báró, Mandi Vilmos dr., Pozsgay István dr., Rosenberg Miksa dr., Fényes Dezso, Szendrey Mihály, Unger az O. M. B. főnöke, Grób Jenő, Odry Lehel és még számosan.

A gyászszertartást Frint Lajos lelkész szép beszéde és imája vezette be. Megható szavakban emlékezett meg az elhunyt: ama érdemeiről, melyet egyháza felvirágoztatása érdekében kifejtett, és mely örökre hervadhatatlan marad. Ezután a gyászolókhoz, az elhunyt fiához fordult, kérte, hogy haladjon ő is azokon a szent nyomokon, amelyeket atyja hagyott maga után. A beszéd után imát mondott a távozó nyugalmáért. Angel István dr. főjegyző a város nevében búcsuzott a halottól a következő szavakkal:

Tisztelt gyászoló közönség! A pusztulásnak, szenvedéseknek és a sűrű gyászoknak utolsó esztendőiben hányadázor vezet le bennünket az ut a temető felé, hogy városunknak kiválóit és nagyjait temessük. Sorban, szinte egymás mellé kívánczván elköszöttek közülünk az öregek, akik együtt kezdték az utat és a munkát, amely a városnak növekedéséhez vezetett. Mintha mindegyik az élethivatását betöltöttnek látta volna azzal, amit városunknak tett, de ez azután minden is volt, amit a gondviselés nekik juttatott: a hosszú életet, a tehetséget, a tett erőt, a szorgalmat, a gazdag tapasztalatokat és a bölcsességet mind csupán városunk érdekében hasznosították. A nyugalom éveire nekik alig maradt egyéb, mint az élet alkonyatát bearanyozó ama tudat, hogy munkájuknak gazdag eredménye van, amely nőttön-nő, és amely halála után is bőven gyümölcsözik. Közülük való volt halottunk Institoris Kálmán városunk volt polgármestere. Ha amikor mi városunk polgárai és tisztviselői az ő koporsóját körülálljuk, nemcsak a kiváló közéleti férfit siratjuk (gyászoljuk) benne, hanem azt a szeretetet is, amely kitagyonhatatlan volt benne és amelyben része volt a hozzá legközelebb állott városi tisztviselői karnak, de sőt a város egész lakosságának és különösen azoknak a szűkölködőknek, akiknek arra legtöbb szüksége volt. És a szeretet volt Institoris Kálmán úgy tisztviselői, mint polgármesterei, valamint széles körű társadalmi működésének és magán életének is legtöbb rugója és ez a szeretet lakasztotta irányában a város 10000-rei részéről azt az őszinte ragaszkodást és mély nálat, amely sona el nem fog emészteni. Minél magosabbra nőnek és minél jobban megmaradnak a városban azon alkotások, amelyekben a Te kezded és szíved munkája él, annál erősebb a hála, amely a Te emlékedet őrzi és amely itt a Te koporsódnál az elismerés koszorúja. Meghatóan a jószágot és szeretetet gyászoló fájdalommal vessünk tőled búcsút Institoris Kálmán. Legyen a Te örök álmód békés és boldog. Szeretett Polgármesterünk, jó kártársunk Isten veled!

Az aradi ágostai evangélikus egyház presbiteriuma és közönsége nevében Fabry Sándor dr., Acsev. vezérigazgató lépett esután a koporsóhoz:

— Abban a fájdalmas búcsóban, melynél végső „Isten hozzád”-ot mond a megboldogultnak az ő sok tisztelője és barátja — mondotta Fabry dr. — nem maradhat hang nélkül az aradi evangélikus egyház presbiteriuma és közönsége sem, mely az elhúzóban vesztette el. A mi búcsunk, a szerető nagy család búcsuja az atyától. A szerető, a gondos, a jó atyától, ki összetartotta, irányította, vezette nagy családjá tagjait, ki lelkének szeretettel átadott meleg érzéseit belső plántálta szívünkbe, ki hosszú idő munkásságát, az utóbbi évtizedben egész egyéniségét átadta egyháza előbbre vitelének és megerősítésének, kinek köszönhetjük nagy részben díszes szentegyházunk telepítését, a jövőre boldogul-

hatásunk anyagi biztosítékait, aki nemcsak lényével, szerető nagy szívével, ideális élettel fogásával, baráti hűségével magához fűzte — a szeretet, a hála, a nagyrabecsülés egyetemes érzéseiben — az egyház minden tagjának ragaszkodását. Ezért az ő emléke felejtethetlen és mindig példásszerű leendő köztünk. Példaszerű, mert gazdag volt ő a léteirényekben. Nemes, munkás, szerény és lelkében, tetteiben mindig felelt és tiszta, miként a magasra szárnyaló művészi zenének a légtérbe felcsaló tiszta hangja. A zene volt egyébként az ő élet-eleme. Annak hivatott, boldogító kultusza, annak szépsége és rajongó szeretete jellemezte őt. Olyan kedves, szerény, igénytelen volt ő, mint a szerető párnak tavaszi alkonyon lombok közt átszűrődő halk dallama; meleg volt az ő lenye, mint az anyának bölcső leletét dancája; felelt volt, mint a mester-dalnok magasropitú éneke; közvetlen volt, mint a mezőn arató leányok népdala; bájos és naiv, mint a gyermek úda dalkisériete és vallason, mint a templomi gyűléseket ájtatos zsozomája. Hámulása is olyan volt, csendes, nyugodt, mint az elcsaló zenének a légürbe vessző méla áccordja. Lelekt, a mint alkotójához visszatért, áldusunk mellett, bizonyítva a szerék zeneje kísérete. Emléket, a megperannus, megörzik alkotásai, míg szívünkben a szeretet, a hála és kegyelet érzése őrzi azt meg elavulhetetlenül. A nap, midőn nyugovóra ter, meszszare veti árnyékát. Edecs Kálmánunk, a Te nyugovóra térd is hosszán árnyékba borít bennünket! Kedves vezérünk, drága barátunk, Isten veled!

Végül az Acsev. dalárda gyönyörűen elcsenkelte Egrossy „Mért oly borús” című gyász-dalát és ezután megindult a hatalmas menet a felső temető felé. Mielőtt haladt a koszorús kocsis, mely pompás koszorúkkal volt elhalmozva. A koporsót az elhunyt fiának és menyének hatalmas koszorúja borította.

A többi koszorúkon a következő feliratok voltak: Institoris Kálmánnak, kegyelete jeléül — az Aradi Fúharmónia, Kálmán bácsinak — Márta és Gábor, az Aradi Zenekedvelők Egyesülete — nagyérdemű elnökének, Őszinte gyászunk és szeretetünk jeléül — Kaszonyi család (Aradkövi) Mélyseges kegyeleltel az Aradi Közlöny, Felejtethetlen felejtetőjének — az aradi evangélikus egyház, Részvéte jeléül — az Aradi Ipar és Népbank igazgatósága, Részvéte jeléül — az aradi Ipar és Népbank tisztviselői kara, Szeretett alapítójának és főmesterének — Őszertartás.

A hatalmas menetet végig kísérték a temetőbe a megjelent nagyközönség és a város valamennyi előkelősége. Frint Lajos még egy rövid imát mondott a sirnalomnál és Institoris Kálmánt hosszú, fáradhatatlanul munkás élet után csendes, nyugalmas pihenőre helyezték.

TORVENYKEZÉS.

§ A birtokbecslés munkadíja. Mayer Pált, a József főhercegi uradalomnak elhunyt jószágigazgatóját Tagányi Sándor nagybirtokos 1908-ban, miután arról volt szó, hogy a herceg Szukovszky-féle uradalmakat eladják, megbizta azzal, hogy ezeket az uradalmakat becsülje fel. Tagányi a munkáért alítólag 10.000 koronát ígért Mayernek, amelyből 5000 koronát azonnal kézhez kapott. A becsülést és a tervek felterjesztését a bönnyigamügyi hatósághoz, az azonban az eladást nem hagyta jóvá. Most Mayer Pál örökösai a határolás 5000 korona munkadíj erejéig indítottak per. Tagányi Sándor ellen, aki az ügy mai tárgyalásán azzal

védekezett, hogy nem ő birta meg Mayert a munkálatokkal, hanem a családtagok és a gyám s a további 5000 koronát csak abban az esetben helyezték kiállításba, ha az eladás tényleg létre is jön. A törvényszék a felpereseket utasította annak bizonyítására, hogy Tagányi feltétlenül kötelezte-e magát az ötszer korona fizetésére.

H I R E K. LEGUJÁBS.

Ejjele 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Bagdadhoz közelednek az oroszok.

(Német orientálva az északi fronton.)

Saját tudósítása telefonjelentése.

Budapest, május 13.

Keopenhága. A francia lapok azt írják, hogy az oroszok felhagyva Bagdad felé. A Matia szerint már csak ötven kilométernyire állnak a városától.

Bern. A Ruszkij Invalid előkészíti a közvéleményt a Duna fronton várható német offenzívára. A léghivatalos katonai lap szerint Hindenburg tábornok, aki ezen a fronton tartozkodik, újabb erősítéseket kapott és hatalmas tüzésre felelt rendelkezik. A német flottát is keszenlélben tartja, hogy közreműködhesen Riga ostrománál. A Daily Telegraphnak jelentik Pétervárról: Hogy a németek csak kisebb csatározásokat folytatnak az északi fronton, azt következtetik, hogy az orosz front gyengeségét akarják kitapintani. Ugyanígy jellegük van azoknak az apró támadásoknak is, melyeket a németek a Dubnó-Rovno szakaszon intéznek az oroszok ellen.

Varjassy Árpád szobra.

— A szoborbizottság teihivása. —

Az Aradi Hírlap tudósítása.

Arad, május 13.

A Kölcsey Egyesület közgyűlésén hozott határozatához híven művészi szoborral óhajtja megörökíteni volt elnökének, Varjassy Árpádnak emlékét. A Varjassy Árpád szoborbizottság, amelynek védnökségét Kintzig János, Arad város főispánja vállalta el, megkezdte az akció, hogy mindazokat, akik Varjassy Árpád működését szeretettel becsülték meg és akik emlékét kegyelettel őrzik, belevonja az elhunyt megörökítő szobormű létesítésének munkájába.

A szoborbizottság erre vonatkozóan a következő felhívással fordul a közönséghez:

Az aradi Kölcsey-Egyesület Varjassy Árpádnak, felejtethetetlen volt elnökének, a közművelődési intézet megalkotójának és első igazgatójának, Arad város és megye kulturális élete kimagasló alakjának emlékét művészi becsű szoborművel kívánja megörökíteni.

Azzal a kéréssel fordulunk a város és megye egész művelt közönségéhez s különösen Varjassy Árpád tisztelőihez, hogy egyesületünket e szép céljának megvalósításában a szobor költségeihez való hozzájárulásukkal támogassák.

Az a célra szánt összegeket méltóztassék a Kölcsey-Egyesület elnökségéhez a kulturálo-

tári koldeni, vagy egyes, erre felkért tagjaink gyűjtőven jegyezni.

Arad, 1916. május 12-én. Fenyves Dezső, a szoborbizottság elnöke. Kintzig János, a szoborbizottság védnöke.

— **A trónörökös jegyzése a hadikölcsönre.** Budapestről jelentik: Ferenc József Károly főherceg, trónörökös ma egy millió koronát jegyzett a negyedik hadikölcsönre. Ötszáz ezer koronát a magyar és ugyanannyit az osztrák kölcsönre.

— Serényi Béla grófot megoperálták. Budapestről telefonálja tudósítónk: Serényi Béla gróf volt földművelésügyi miniszternek a lábán ma veszedelmes visszer gyulladás keletkezett. Beszállították egy szanatoriumba, ahol Hüttl Hünér dr. megoperálta. A beteg jobban érzi magát.

— **A debreceni egyetem első doktorai.** Debrecenből jelentik: Ma délelőtt volt az első doktori avatás a debreceni egyetemen. A jogi kar első tudora Markbreit Lajos, debreceni joggyakornok, a bölcsészeti karé Sebők Imre, az esztergomi állami tanítóképző igazgatója volt. Bernolák dr. rektor bejelentette a király kitüntető figyelmét, amelyet az egyetem iránt tanúsított. Az uralkodó rektori és dékani díszjelvényeket adományozott az egyetemnek a háboruban szakmányolt nemes fémekből és hogy a jelvényeket magánpenztára ternere készíttette el műveszi kivitelben.

— **Koszorúmegváltás.** Özv. Csillag Lajosné koszorúmegváltás címen a vak katonáknak öt, a Vörös Kereszt-egyesületnek öt koronát adományozott.

— **Kitüntetéit aradi vasutasok.** A cs. és kir. táb. hadvezetőség az orosz harctéren teljesített „önfeláldozó és kiváló szolgálattételei elismerésül” Magyar J. Elek aradi máv. hivatalnokot a dícsérel elismerésben részesítette, hasonló elismerést nyert még Ursz László aradi váltókezelő, ki Wladimir Wolinszkijban kiütéses tifuszban elhalt.

— **Adományok.** Institoris Kálmán ravatalára szánt koszorú megváltása fejében Rozsnyai Kálmán 50 korona, és özv. Földes Jánosné 10 korona, adományozta az Aradvárosi vörös-kereszt egyesület javára, mely adományokért hálás köszönetet mond Vászárhegyi Janka elnök és Hász Erzsébet alelnöknek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Hálás köszönetet mond a Ferenc-terti koronáz vezetősége a felső leányiskola növendékeinek, Sváby Pálné által küldött 50 új, v. beölt és uszonákért és Stein Mórónak, cognac, bor, beölt és citrom adományáért.

— **A mai mel.élekre t. olvasóink szives figyelmét felhívjuk.** Közismert dolog, hogy Gaedike a legszerecsesebbek egyike. Ugyfelül eddig közel 50 milliót nyertek. Többek között kétszer az 600.000 koronás jutalmat, nyolcszor a 400.000 koronás és hatszor a 100.000 koronás lönyereményt, továbbá nagy mennyiségű 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 stb. koronás nyereseményeket. Ajánljuk, hogy osztálysorsjegyeit nevezet cégnél vásárolja.

— **Engel keresked. magántanfolyama** (László Vilmos-utca 2.) Gyorsírás, gépirás, könyvvitel, keresk. számtan, levelezés, irodai munkálatok. Oly holtgyek és urak, kiknek nem áll módjukban magasabb keresk. iskolát végezni, az irodákban szükséges gyakorlati ismeretekre kiképztetnek. Tartam: 3 hónap. Nappal és esti kurzusok. Méréseket tandíj. Díjmentes állásközvetítés. 2497

— **Kárpáti ünnepély.** A garbai állami elemi népiskola román ajkú tanulói sikerült kárpáti ünnepélyt rendeztek, mely hazafias szavaltókból, énekekből és hősök virágai című színdarabból állott. A román növendékek hazafias előadása dícséretre méltó volt.

— **Lipikfürdő harmadik hadi idényében** is korlátlan szemérem tartja név és iszapfürdőnek összes korszaki intézményeit az izlapi esz, kőszvény, isztias, eszentes és löszfürdőkben szenvedőknek. 2899

— **Alkalmi olcsó árak a Fischer aru-
házban.** Jó minőségű tenér vagy szines tésting darabja 7 korona, egy nyuszór kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis basisnya 2:50 korona, gyermek patent és órna harisnyák 1:50 koronától 3 koronáig. Megérkeztek a gyönyörű matröz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem ernyő 8 korona. Fischer Nagy Aruháza. 1727

— **Egy egész antikváriumot sikerült jutányosra megvennem,** s így abban a kellemes helyzetben vagyok ezen tárgyakat u. m. régi porcellánok, üvegtermékek, kopok, kőfaragványok, pipák stb. nagyon olcsón továbbítani. Ugyancsak veszek és cserélek újnak és régi tárgyakat, melyek megtekinthetők: Fischer Már, üveg, porcellán, disznó- és kőfaragások stb. Arad, Andrassy-ter 26. Vasár- és megyei telefon sz. 568. 2009

— **Gyermek-kocskák, gyermek-székcsokor Fischer nagyáruházában 10 koronától 1:50 koronáig.**

— **A szőlősgazdák s a harctéren a katonáknak nagy hasznos és olcsó, mert bőven terem bor és gyümölcs, amiért „Páncsospórral” permetezik a szőlőket és a gyümölcsöket. Utalunk lapunk mai hirdetésére. 2052**

— **Papírszalveta és csomagoló papír olcsón Kerpelnél.**

— **Harisnyákat, toleli csapponokat, mefehérít, arszényeket, ruháit, donnyitárcákat, kiváló minőségben árul a Gábor és Moskovitz cég Aradon, Joasf Körmöcsy ut. szám alatt (Vasvárcsúval, szobor). 2025**

— **Könyvtárakat, helygyűjtőmunkákat és hangjegyeket vesz Kerpel Adorjánéknál.**

SPORT.

Magyar Testgyakorlók Köre Aradon.

Katonazene az A.A.O. pályán — Az AMTE. vasárnapi programja. Vasárnap egyik legszámbottevőbb sportegyesülete, az Aradi Munkás Testedző Egyesület nagy áldozatok árán az aradi sportkedvelő közönségnek egy mindenképpen feledhetetlen szép és élvezetes mérkőzést rendez. Az AMTE., vasárnap, 2. hó 14-én Magyarország bajnok-csapatát, a MTK.-ének kombinált első csapatát fogja vendégül látni. Azonkívül a nap érdekességét emelni fogja az is, hogy Siozi (Schlosser) is fog játszani, aki tudvalevően régi együletéből, a FTC-ből kilépett és most kék-fehér dresszben játszik. Előzőleg pedig a házezred footballospata barátságos mérkőzést tart az AMTE. 1b. csapatával. Mindkét mérkőzésen pedig a katonai parancsnokság szives engedelmével a házezred zenekara fog játszani. Tehát a lentiekből láthatjuk, hogy az AMTE. minden méltánylást és pártolást megérdemlő egyesület, amely városunk sportszerető közönségének igényeit a háborús viszonyok dacára is mindenképpen kielégíteni igyekszik. A tiszta jövedelem 50%-a a rokkant katonák segélyalapja javára fordított. A vasárnapi mérkőzésekről bővebben beszámolunk a tájékoztatókban. 2414

Kályhacsőbe rejtett ezresek.

— Aradmegyesi vádlottak a szegedi hadbírótság előtt. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, május 13.

A szegedi törvényszék aranyoiradás, nyugodt méltóságú esküdtszéki tarmében szokatlan kép: A bírói emelvényen katonatisztek, kard van az ügyész oldalán, a vádlottak padján csak katonák, mögöttük megvilan három honvéd szuronya. Az ajtónál egyetlen három szolgálja az elnök parancsait. Hadbíróági tárgyalás. Az első eset, hogy polgári bíróság épületében hadbíróági tárgyalást tartanak. A bünper anyaga meglehetősen nagyszabású, a tárgyalás heteket igényel, erre az alkalomra kölcsönkérték a törvényszék legfelsőbb termét. A hadosztálybírótság egyetlen, különben is szűk termét nem lehet hetekre feloglalni egy ügy tárgyalására.

A bünperben négy vádlott szerepel. Bartha István, a gyulai 2. honvédgyalogezredbeli tényleges, főszámvivő, Kéri Lajos gyulavarsándi kereskedő, tartalékos elsőosztályú számvivő. Pugno Pál borossebesi kereskedőség, a gyulai gazdasági hivatalba becsztott póttartalékos szakaszvezető és Sal József gyulai asztalos és koporsógyáros, tartalékos tűzmeister. Eredetileg csak a három első vádlott ügyet tűztek ki fő tárgyalásra, csak utólag egyesítették a vádiratokat Sal József ügyével. A honvédugyesség valamennyi vádlottat a katonai kincstár karára eikövetelt csalás büntetével vádolja.

A tárgyaláson Matyók Sándor főhadnagy, Bartha Horváth Zoltán dr. főhadnagy, hivatalból kirendelt védő, Kéri Reiminger Jakab, Pugno Pál és Fistor Léon dr., Sal Batassa Árpád ur. véd. A kerületi hadbiztosságot Jeruan Géza számtanvezető és Petrik Antal főhadnagy képviselik a tárgyaláson. Iraszkérők Nováky és Kátay rajztanárok.

A vádlottak nacionalizmusának megállapítása után felolvasták a vádiratot. A vádirat felolvasása a délelőtti tárgyalás jórészt feloglalta. A vad szerint Bartha, Kéri és Pugno vádlottakat Kántor Mihály százados, a gazdasági hivatal főnöke megbízta a 2. honvédgyalogezred közölközési bizottsága részére való bevásárlásokkal. 1914. augusztusától a múlt év április elejéig terjedő időben a számlákra részint olyan árutak vettek föl, amelyeket egyáltalán meg sem vásároltak, részint pedig a leányg vásárolt élelmiszereket magasabb összegű számlázták. Ilyen módon összesen százharminkezerháromezerötvenöt korona kárt okoztak.

A százados megbízásából Bartha főszámvivő kezelte a közelmérési pénztárt, kifizette a szállások árát, Kérivel és Pugnoval együttműködve vásárolta az árutak és kezezte az élelmiszer-raktárt. A vad szerint a kincselekmények eikövetésének az volt az alapja, hogy a mozgósítás elrendelésével életbe lépett az úgynevezett „haditáp-élelmiszer”. Ennek következtében az egy-egy katonát után megállapított közétkezési pénz annyira felszaporodott, hogy azt eltölteni nem lehetett. A közétkezési pénzt ugyanis a hadiósági áruktak képest állapították meg, a vádlottak pedig a szükséges élelmiszereket nagyobb mennyiségben, tehát olcsóbban szerezték be, azonkívül az étlap szerint előírt élelmet sokkal kisebb mennyiségű élelmiszerekből készítették. A megtakarított pénzt saját céljakra használták föl.

A házkutatás alkalmával Bartha főszámvivő lakásán a kályhacsőbe eldugva 84,000 koronát találtak. A másik két vádlott lakásán is találtak több ezer koronát. A pénz a vad szerint a vásárlásokból származott.

Sal József ellen az a vád, hogy kocsiké-
szelést követően megmérgezte a katonai kincstárt.

A vád ott megbízás nélkül kocsikat és lovakat vásárolt a kincstárnak, a saját pénzen. A kincstárnak azonban többet számított föl, mint a mennyiért ő vásárolta a kocsikot. A kincstár részére való eladást nem a saját nevében, hanem részben alkalmazottai, részben mások nevében eszközölte. A múlt év márciusában aztán hivatalos megbízás kapott vásárlásokra, a vad azonban erre az időszakra már nem terjed ki. Sal védekezése szerint a lovakat a beszerzés után istállójában tartotta, a kocsikat letalaltatatta, ezért számított föl többet a kincstárnak.

Délben megkezdődött a vádlottak kihallgatása. A tárgyalás előreláthatólag két-három hélig tart.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Varjassy Lajos dr. új könyve. Rövid néhány hét telergása alatt ma második könyve jelent meg Varjassy Lajos dr.-nak, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara rendkívüli képességekkel bíró titkárának. Előbbi munkája az Ausztriával kötendő kiegyezésről szolt és hogy ebben a nagyjelentőségű kérdésben mennyire a leghelyesebb álláspontot foglalja el, azt a következmények legjobban igazolták. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara most nyilvánosságra került rezolúciója is ugyanazon elvi alapon nyugszik, amelyen Varjassy dr.-nak nagy feltűnést keltett tanulmánya felépült. (Csak odavetve említjük meg, hogy Tisza István gróf miniszterelnöknek egy fővárosi lapban a kiegyezésről megjelent levele szintén azt a helyes elvet konc-dálja, amely az aradi szerző könyvében kifejezésre jut s amely mellett Tisza gróf pályája kezdete óta következetesen kitart.) — Varjassy Lajos dr. új kis tanulmánya nem kevésbé fontos téma, a korona intervallutaris árfolyamának kérdését tárgyalja azzal az abszolút szakértelemmel, amely a szerző minden művét jellemzi, mert hiszen ő valamely közgazdasági kérdés megvilágításába mindaddig bele se kezd, amíg annak a genezistól (ökéletesen nem ismeri a míg a gyakorlati megvalósítás összes lehetőségeit szinte a kimerítő részletkéig maga is nem látja. Ebben a munkájában szintén feltedezhető ama törekvése, hogy a legelvonatbb témákat is, még a lakások számára is könnyen érthetővé tegye, most is pompásan sikerült neki. A pénzünk értékéről, viszonylagos értékcsökkenéséről majdnem mindenki beszél, de a kérdést nagyon kevesen ismerik, mer a korona intervallutaris árfolyamáról összetegialó, ismertető és gyakorlati megoldásokat ajánló mű magyar nyelven most jelenik meg először, amióta ez a kérdés igen égetően aktuális. Varjassy dr. könyve, amelyet, hogy tudományos értékkel bír, olyan világosan tárgyalja elénk a korona intervallutaris értékének emelésére irányuló teendők, hogy a tájékozatlanok előtt is világossá válnak eme nagy noraerejű pénzügy homályosnak tetsző részletei. A könyvnek tehát a szó teljes értelmében tanítóhatása is van. Sajnos e rovat keretei nem engedik meg, hogy Varjassy dr. javaslatait részletesen ismertessük. A könyv végén levő összetegialás rövidesen azt tartalmazza, hogy a kormányzatnak meg a háború folyamán bizonyos intézkedésekkel meg kellene javítani pénzünk intervallutaris értékét, a háború után pedig egész államgazdasági szervezésével gondoskodni kell az élelmi eszközök megengedhetetlen módon való megerősítéséről. (A könyv költi ára 2 korona.)

— Magyarország jövője. (Agoston Péter dr. könyve.) A Nagyvárad Tarsadalmiudol-
gási Társaság értékes könyvet kiadott.

kezde meg. A jövő kérdéseit gyűjtőim alá foglalja a társaság a sorozatot, amelynek első kötete Agoston Péter dr.-nak, a nagyváradi jogakadémia udos tanárának munkája: A mi utaink. Magyarország jövője. — Egész irodalma van már annak a kérdésnek, hogy mi lesz a háború után, hogyan helyezkedünk el a béke által teremtett új egyensúlyi állapotban. Agoston Péter könyve is ezzel a kérdéssel foglalkozik és egy népszerűvé tett idea: Középeurópa ellen foglal állást. Könyvében azt fejtegeti, hogy nem elég a háború utáni biztos béke fenntartásához az, hogy a barátságos viszonyban álló, szövetséges államok tomorüljenek és Középeurópa alakulása állandó legyverkezésére készítse a kívül álló hatalmakat. A tartós béke feltétele az, hogy az ellenségeinkkel is megériést tudjunk teremteni. Ezt az európai egyesült nemzetek államában látja Agoston Péter. A tíz íves könyv — amelynek 3 korona az ára — érdekes, attól a magas és nemes emberi gondolkozástól áthatott, amely Agoston Péter minden munkáját és működését jellemzi. Annak a nagy vitának, amely Középeurópa kérdése körül a szövetséges államok szociálpolitikusait foglalkoztatja, egyik jelentős dokumentuma Agoston könyve.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Hadiköcsön III. Aradon a jegyes harminchétf és fél millió korona volt. Ebből a pénzügyintezetknél 36 és negyed, az adóhivatalnál egy, postatakaroknál és egyébütt negyed milliót jegytek.

Rövidzariat. Ezen a bajon az illetékes ipar-testület volna hivatva segíteni.

Régi előzető. Ha a tartozás olyan, hogy a háború alatt végrehajtás nem fogantatosítható, akkor ezen az eikövetés sem változtat. Természetes azonban, hogy a feloglalt ingóságokat meg kell őrizni. Talán erre vonatkozólag kívannak valami biztosítékot?

Nemzetem. Névtelenül hozzánk juttatott közleményeket úgy sem közlünk, tehát nem is olvassunk el. Ez lett a vers sorsa is: olvasatlanul feledtetők.

Cino. 1. Filmgyár Magyarországon most kettő működik: a Kinoriport és a Prója. 2. Színészeket vagy gyermekszereplőket egyik sem keres, mert ezeknek bőveben van. Szerepléshez csak az illető filmgyárnál levő ismeretség révén lehet jutni, magyarul szólva protekciónal. 3. Színiskola képzettség kell. 4. Egy csomó aug-mozi-iskolát most lepleztek le. Komoly iskolája Róssahegy Kármának van, Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

G. M. Fiának az összeírásán jelentkezni kell és meghívják a szemlére is. Miután azonban a pótzemlére kiadott utasítás szerint a legutóbbi szemléen kórházba utalt egyének betegségét most e kórházi bizonyítvány és vélemény alapján állapítják meg, fia elmebetegségét is a katonai megfigyelő-intézet véleményének felolvasásával konstatálják a szemlén.

D. J. kárpár, Tábori posta 60. Bizonyára a harotéren is olvastak arról, hogy papirhiány van. Ez az oka annak, hogy az idén a lapok nem adtak novellás köteteket a husvéti számban, hanem a lehető legerősebb terjedelemben jelentek meg. Így ezután aránylag soknak tűnhetett föl a hürdetés. Ami a tárcák, novellák hiányát panaszoló sorait illeti: vannak, akik ma is szívesen olvasnak egyebet, mint csupa háborús dolgokat (a fronton levő katonák valószínűleg ebbe a táborba tartoznak); mások viszont csak háborús olvasmányokért várnak a lapoktól.

**Steckenperd-
liliumtejzsappan**

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe.
egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő széplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerővel! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Vigyéljen nyomatékosan a Steckenperd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1-50 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzetekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Mauerer liliumkrémje (80 fillér egy tubus) kitűnő szer női kezek gondozására.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Torna Egyesület május 15-én a városházán (gazd. hiv.) délután fél 7 órakor választmányi ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.

(Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelőséget)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetlen nőm halála alkalmával részvétnyilvánításukkal és szomorú helyzetben felkerestek és támogatásán részt vettek, ezúton mondunk hálás köszönetet. 2499

1916. május hó 11-én.

Noel Sándor és gyermekei,
Dézna.

Dr. Munk Béla

magy. kir. áll. vasuti főorvos

lakását áthelyezte

Andrássy-tér 24. sz.

(Neuman-palota.) 2400

Rendel d. u. 1/3-tól 4 óráig.

Telefon szám 876.

Stoósz

gyógyfürdő (Abaujtornamegye). 8895

Elsőrangú klimatikus gyógyhely és vizgyógyintézet.

Igen mérsékelt árak, kitűnő ellátás. Elő- és utóidényben a szobáinkban jelentékeny engedély.
Fürdő-idény: januus 5-től szeptember végéig. Posta és táviratállomás helyben. Vasúti állomás Mezőszőlő. 600 méter a tenger szino fölött, gyönyörű lenyemek körébe, különösen kedvező tavaszi és őszi időjárással. Klímája enyhe, levegője ózdonus és permentes, ivóvíze parafán.
Gyógyeszközök: Vizgyógyimód, tejkúra, fényboxigén-és szénásvány fürdők, masszázs és vízmozgás.
Igazgató-főorvos: Dr. Csirfusz Dezső kir. tanácsos, Vasrona és a Ferenc József-rendek lovagja.
Bővebb felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgató.

RAFFIA

préma tamatáve és majunga

legolcsóbb árban.

Ertekezhetni

2496

Hoffmannál, Központi Szálloda 37.

Borivőknek a bor keveréséhez!



A nagy ártás
körülmökök
a bor savanyúságát,
íze kellemesen passz.
Nem felel a bort.

Rézgálicot

ajánlunk júniusi szállításra, amelyre előjegyzéseket már most elfogadunk.

2372

**Aradi Termény- és
Áruraktár R.-T.**

Telefon 807. sz.

**APOLLO
SZÍNHÁZ.**

1916. május hó 14-én vasárnap:

A Nordisk film Comp. szenzációs felvétele

**A westendei
rejtély.**

Bűnügyi történet 3 felvonásban.

Főszereplők:

Waldemár Psylander
és
Ebba Thomson.

31

Követhozó

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSO

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Lakatos: Tavasz játék. Szép E.: Elet-halál. Kosztolányi: Bűbájosok. Herczeg: Avant. Szerdahelyi: Turris Elburnea. Molnár J.: Mucsa a fronton. Wells: H. G.: Mikor az alvó ébred. Karinty F.: Holnap reggel. Land Hans: Annine házassága. Soyka: A kártya ura, Szederkényi: Amíg az asszony elér odáig, Twain Mark: Stormfiid kapitány látogatása a menyországban. Molnár F.: Fehér felhő, Gábor A.: A Poigör, Ganghofer L.: A zarándok út, Zola: Osszeomias, France Anatol: Coignard abbé véleményei, Lőrinczy: Az özvegy falu, A. Madelung: A megbélyegezettek, Lázár L.: Eszter, Herczeg G.: Végig Szerbián, Ibsen: Hedda Gabler, Gubányi: Mukdeni sirok, Borsszem, Srapnel naptár, Lakatos L.: A bécsi táncosnő, A. Madelung: A szív, Szabolcska: Háborus versek könyve, Szomory D.: A pékné. Bozsing T.: Rozmaring hercegnő.

Némethen: Pert C.: Cady als Frau. Pert C.: Cadys Scheidung. Kauder G.: Aufschwung. Boy Ed Ida: Eine Frau wie du. Skowronek: Die schwere Not. Werner Fr.: Ein Kriegersurlaub. Pilkkänen: Unter russischen Joeh. Schröer: Ich hatt' einen Kameráden. Skovronek R.: Das grose Feuer. Bohlau: Der gewürzige Hund. Janitschek: Die Sterne des Herrn Ezelin. Hedin Sven: Nach Osten. Katz G.: Lotte Lands Traum vom Glück, Meyrink: Der Golem, M. Schoepp: Blokade, Wilhelm: Fünft u. Genossen, Reuter: Ins neue Land, G. Hermann: Heinrich Schön jun.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
80 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 12 fillér.**

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgáláshar részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona 60 fillér,
vagy füzetenkint 40 fillér.

Legujabbak: Schubert: Három a kis-lány. Kovács: Hurrá iluk! Ma utóljára... Zerkovitz: Nefeletts. Virányi: Simulni, simulni (keringő). Chmel L.: Der polnische Lágioner. Pianstadosi: Há elmész a csatába, gondolj a babádra. Zerkovitz: Majd ha megint civilek lehetünk. Czeglédi: Kutyukám. Nema S.: Angol toborzó. Szirmay: Bakák a graúcon. Reményi: Van otthon egy cifra szűrőm. Sas N.: Kenyeres András mótaja stb. Sas N.: Akkor kezit csókolom stb. Sas N.: Hosszu kinos éjszakákon stb. Buday: Emlenek a huszárok...

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSO,

2821

könyv-, zenemű- és papír-
kereskedése Aradon.

FOG- kőmészek, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kővek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipsze, Brüsszel és Londonban, nemkülönbön Amerikában a leg hírnevesebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekintélyesebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkérdősebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessék. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.



Ziffer és Hollós

Weitzer János-u. 11. (főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írásu amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép,

Edison-féle diktálógép.

Üzemkellék

az összes rendszerű író-számoló- és sokszorosító-

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

géphez, **osakis** elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írási és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legjutányosabb árban jótállás mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönzése.

AMERIKAI IRODABUTOR.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Meghívás

az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak

Részvénytársaság

XXXV-ik rendes közgyűlésére,

mely Aradon a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségében 1916. évi június hó 15-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1915-ik év üzletéről.
2. A felügyelő bizottság idevonatkozó jelentése, ezzel kapcsolatban az 1915-ik évre vonatkozó üzleti zárszámadások és mérleg előterjesztése, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztása tekintetében.
4. Igazgatósági tagsági helvek betöltése tárgyában való intézkedés az alapszabályok értelmében.
5. A felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazatképes részvényes, mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy ily meghatalmazásnál többet el nem vállalhat. A meghatalmazás alakjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazó aláírása vagy hitelesítve legyen, vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által is aláírva legyen. A részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt.

Aradon: a társaság főpénztáránál és az Arad-osanádi Gazdasági Takarékpénztárnál.

Budapesten: a Magyar Agrár- és Járulékbanknál.

Bécsben: Schoeller et Comp. úrnál.

Berlinben: a Nationalbank für Deutschland, a Bank für Handel und Industrie és a Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt et Comp.

m/m Frankfurtban: a Dresdner Bank in Frankfurt a/M-nál letendő, hol azokról megfelelő elismervények adódnak.

Együttal közöljük, hogy törzsrészvényeink második szelvényive, valamint 6%-os elsőbbségi részvényeink harmadik szelvényive a szelvényutalvány bemutatása ellenében fenti fizetési helyeinken kiadatni fog.

Arad, 1916. évi május hóban.

Ujaradon

a piactéren a Heller-féle házban
egy mindenre használható

üzlethelyiség

és esetleg hozzávaló udvari
lakás azonnal

kiadó.

Kölcsönök amorti- zatiós convertálása

6% kamatiáb. Kölcsön kész épü-
letekre és szántóföldekre:
100 korona után:

50 évi annuitási időtartamra	8 K 30 f.
32 " " "	7 " "
23 " " "	8 " "
18 " " "	9 " "
15 " " "	10 " "

Kifizetettik a tőzsdij levonása
után 98 1/2%-al.

6 1/2% kamatiáb. Kölcsön kész
épületekre és szántóföldekre:
30% évi annuitási időtartamra 7 K 50 f.
22 " " " 8 " 50 "

Kifizetettik a tőzsdij levonása
után 99%-al.

**A nagyszebeni általános taka-
rékpénztár aradi képviselősege**
Arad, Thököly-tér 4.

Ertesítés!

Tisztelettel tudatom a n.
é. hölgyközönséggel, hogy

harisnyakötődémet

Weitzer János-utca 15. sz.
alól a főpostával szemben
Weitzer János-utca 11.
Kintzlig-házba helyeztem
át. További szives támoga-
tásukat kérve, maradok
tisztelettel

özv. Braun Ignácné.

243—1916. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az
1908. évi XLII. tc. 19. §-a értelmében
ezennel közzhírré teszi, hogy a
máriaradnai kir. járásbírósnak
1915. évi 2908/2. számú vég-
zése következtében D. C. Urban
Auréli ügyvéd által képviselt sza-
badkely község mint erkölcsi tes-
tület javára 776 kor. 16 fillér
s jár. erejéig 1916. évi január hó
21-én fogantatott kielégítési
végrehajtás útján lefoglalt és 705
koronára becsült követendő ingó-
ságok, n. m.: sertések és egyéb in-

gók nyilvános árverésen eladatnak.
Mely árverésnek a máriarad-
nai kir. járásbírósnak 1916. évi
Pk. 624/8. számú végzése folytán
776 kor. 16 fill. tökékeve-elés,
ennek 1915. évi március hó 1.
napjától járó 5% kamat 1 és ed-
dig összesen 149 kor 10 fillérben
bíróilag már megállapított költsé-
gek e-éjéig Szabadkelyen, a 218. sz.
háznál bsendő megtartására 1916.
évi május hó 23-ik napjának délelőtti
1/10 órája határidőül kitűzetik és
ahhoz a venni szándékosok ezen-
nel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingó-

ságok az 1881. évi LX. törvény-
cikk 107. és 108. §-al értelmében
készpénzfizetés mellett a legtöbbet
ígérőnek, szükség esetén becsáron
alul is el fognak adatni.

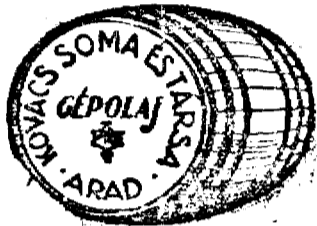
Amennyiben az elárverezendő
ingóságot mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 130 §. értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Máriaradna, 1916. évi má-
jus hó 10. napján.

Tichy Árpád,
kir. bír. végrehajtó.

Kovács Soma és Társa, Arad

gép- és műszaki áruk gyári raktára.



Gép-, motor- hengerolaj, gépkenőcs, faggyu,
bőr- és szövött szijak, zsák, ponyva, dobsin,
rétegfém, szerszámok, locomobilfecskendők,
kutak, szivattyúk. legolcsóbb napi áron.

üzleti, anyagcsereforgalmi-bántalmaknál és gyermekeknél

LIPIK 64 C° radióaktív
jódos hév-
és iszapfürdői

felülmulhatlan gyógyhatásuak.

Osszes intézmények üzemben. — Prospektus kívánatra.
Füredigazgatóság.

**Köhögés,
retkedség és
elnyálkásodás**

ellen megbízható és eg-
jobb hatású szer a

Tusinal-cukor

Ara 80 fillér.

Tusinal-tea

Ara 60 fillér.

Ha tyukszeme van és
gyötri nagy kin,

A legjobb gyógyszer

az **Anagallin.**

Ara utasítással 1 korona.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a vi-
lághírű „Krovil” korpa-
kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget deszficiálja, utólse-
gen kellemes. Ara egy porcellán-
szelencének 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy részben

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Talpvédők

alkalmazása legjobban pótolja a
mai nagy talpbőr-hiányt, amely-
nek a használata által legalább

50% megtakarítás

érhető el. — Kapható nagyban
és kicsinyben

Weisz és Rosenberg

cégnél 2478

Arad, Andrassy-tér 3. sz.

Értesítés.

A

VAKOK BOLTJA

tisztelettel a nagyközönség b. tu-
domására hozza, hogy Deák Fe-
renc-utca 39. sz. alól

Tabajdy Károly-utca 3.

(volt Megyeház-utca)

alá költözött.

Kérjük a vakok készítményeinek
kegyes pártolását. 2420

Keresünk megvételre

használt, jó állapotban levő
40 q mérhető

hidmérleget,

amely hitelesítve van.

Ajánlatot kér:

Spitzer Salamon és fiai,
Temesvár. 2464

Könyvelőnőt

keresek,

aki számolásban jártas és ma-
gyar-német nyelvismerettel bir.

Izraelita vallásu. Ajánlatok

Heller Mór,

Nagybecskerek küldendők.

Apró hirdetések.**VÉTEL ÉS ELADÁS.**

Villamos telepen
salak ingyen kapható. 2469

Hosszúszálú hár
napi áron alul kapható Fischer,
Kossuth-utca 13. Telefon 824. 1969

Dohánypajta
teljes felszereléssel (19. szakaszos)
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2475

Nyereg
felszerelve eladó Kapa-utca 6. szám
alatt. 2498

Férfi cipők
kisebb lábra eladók. Cím a kiadó-
hivatalban. 2479

Villanyosillárak
és egy gázes eladó Apponyi-ut
8., I. em., ajtó 10. 2477

Cirotek seprő
kapható Färber Lajos fűszer-
kereskedésében. 2094

Használt üres ládák.
Ért jó árt fizet. Andrányi Kálmán
utódai cég Arad, Eötvös-utca 9.
szám. 2166

Jókarban levő
bu'ordarabok eladók Batthyány-
utca 32. 2407

Hár
majunga és tamatáve minden
mennyiségben kapható Färber
Lajos fűszerkereskedésében. 2095

Tiszti bocknyereg
teljes hadi felszereléssel, kitűnő
karban, elsőrendű gyártmány, ju-
tányos árban eladó. Dr. Vadász
Telefon ninc. 2886

Reszkenpor
kapható Färber Lajos cég-
nél. 2421

Az új házirendről
alkotott szabályrendelet kapható
Pichler Sándor papirkereskedésében
és könyvnyomdájában, Szabadság-
tér 1. Telefon 308. 611

Széna eladó
Petrovits Demeternél, Munár u. p.
Székesut. 2424

Persza kabát
női, megvételre kerestetik. Cím a
kiadóban. 2398

Használt
mólinó és jutte zsákot, magas
árban minden mennyiségben vesz,
Herbstein C., Bocskó-utca. Telefon
261. szám. 2439

"Jou"
az ideális fehér vászon és antilop
cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill.,
nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható
kizárólag a Cipőtisztítóban. 181

Vaszek
a legmagasabb árban uraktól leve-
tett férfi ruhát, mindentelő egyen-
ruhát, valamint használt butort.
Vidékre is megyek. Bieler Ignácz,
Szent Pál-utca 12. sz. 229

Bosznai
száraz szilva kapható Färber
Lajos fűszerkereskedésében. 2098

Szalongarnitúra
használt, jókarban levő, eladó Deák
Ferenc-utca 40., I. em., Winter-
ház. 2405

Magánjáró cséplő garnitúra
használt üzemképes állapotban, el-
adó. Burza Testvérek Aradon. 2404

Új butorhitel!
Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítok
Garai Károly bej. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sander-utca
5. sz. 918

Murakori ménió
két darab eladó. Bővebb felvilá-
gosítással szolgál az Aradi és
Csanádi Egyesült Vasutak külön
bírói-kezelősége, József főherceg-
ut 22. szám. 2285

Borax,
bóranyav, két kisebb mennyiségben
is megvételre kerestetik. 7082
Chemische Erzeugung
Perchtoldsdorf b/Wien.

**Egy nagy 8 lóerős
cséplő garnitúra**

teljesen jókarban
eladó,
vagy kisebbel becserezendő.
Nolländer Sámuel,
Csermő. 2492

Ügyes bogárnarmester
hava díjazás mellett **felvétetik.**

Ugyanitt egy megbízható 2458
gépész, a cséplési idényre
alkalmazást nyer.

Pályázatok fizetési igények és bizonyítvány másolatokkal
Dr. Konopy Kálmán gazdasága
Odvas u. p. Konop, Aradmegye intézendők.

Magyar gyógyborok
Kitűnő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző
gyógybor, vérszegények, láb-
badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Bóna
a chinin- és vas nagy győgyereje kiválóan érvényesül. Kis
palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer,
linom fűszeres ízű, szon-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor.
Gyomorbelegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-
valva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most
nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge
emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

Aranyat
és
Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserező; ugyszintén
régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos
óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 994.

"Matteine"
poloska és molyirtó vállalat
Arad, Boros Beni-tér 1. szám.
Telefon 10-43.
(GulaJános: Zircben)

Elvállal teljes bérházak, szállodák,
intézetek, nagyobb magánlakások
féreg elleni biztosítását csekély
évi bérért. — Poloskák és ezek
petéinek végleges kiirtását egy
évi jótállás mellett. A tisztítandó
szobákból sem a butorzat, sem
semmi más nem távolított el s
így az irtási munkát a háztartás-
ban semmi kárt, vagy zavart nem
okoz! 2811

315—1916. gsz.

Hirdetmény.

Ezennel tudatjuk Aradváros
közönségével, hogy a mezőhegyesi
m. kir. ménésbirtok igazgatósága
I. évi május hó 16-án magyar és
simenthall fajta úszók és tehének
eladása iránt árverést tart.

Arad, 1916. május 8.

A gazdasági szék.

Király-Mozgó
Ujmikelakán. 1899
Radnai ut végén.

Vasarnap, 1916 május 14-én szen-
zációs remek műsor:

Háborus Híradó.

Aktuális.

Elegáns lakó. Vigjáték.

Győzelem

a muzka horda fölött

Háborus dráma a monarchia ka-
tonáival, a jelen világháborúból s
felvonásban.

Önműködő esernyő. Kacagtató.

TOITTO, TOTTO.

Kacagtató műsorral. Zongorán ki-
séri Bé-Bé zongora virtuóz az elő-
adást. 1899

Előadások kezdete 4, 6 és 8 óra-
kor. — Helyárak Páhoj 70 fill.,
Zsólye 60 fill., Zártszék 40 fill.,
I. hely 20 fillér. — Bérletjegyek
válthatók Faller Gyula vendéglő-
jében és a pénztárnál. Számos lá-
togatásért esd **Mandi Ede.**

